บทละครพูด

๗ องก์

เรื่อง

เปนวาสนาเธอนั้นเอง

นายพลตรี หม่อมเจ้าทศศิริวงศ์

เธอเป็นผู้ดัดแปลงเปนภาษาไทย

จากบทละครพูดเรื่องคาบาลเล่ อุนด์ ลิเบ้

ของนายฟริเดริก ฟอน ชินแล่ร์

ได้สแดงเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๑ ณกองพล

ทหารบกที่ ๕

เพื่อเก็บเงินช่วยสภากาชาดสยาม

ยืมหนังสือ

ทะเบียน

ทะเบียน

หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา

บทละครพูด

๗ องก์

เรื่อง

เปนวาสนาเช่นนั้นเอง

นายพลตรี หม่อมเจ้าทศศิริวงศ์

เป็นผู้ดัดแปลงเปนภาษาไทย

จากบทละครพูดเรื่องคาบาลเล่ อุนด์ ลิเบ้

ของนายฟริเดริก ฟอน ชินแล่ร์

ได้สแดงเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๑ ณกองพล

ทหารบกที่ ๕

เพื่อเก็บเงินช่วยสภากาชาดสยาม

พิมพ์ที่โรงพิมพ์อักษรนิติ์

หอสมุดแห่งชาติ
28 มี.ค. 2533
กรมศิลปากร

เลขท้อง หนังสือหายาก

เลขหมู่ 895.912
ส567ป

เลขทะเบียน 24.35 24.20899

ตัวละคร

นาย เปลี่ยน พันธุ์พานิช	นาย ห้าง
นาย ประยูร พันธุ์พานิช	บุตร์ชาย นาย ห้าง
นาง สำรวล กุลเศรษฐี	หลาน นาย ห้าง
นาย ตุ้น (ชาว จีน)	เถ้าแก่รับเหมาทำการก่อสร้าง แล เปน เพื่อน ของ นาย ห้าง
นาย ผล อารี	หัวน่าคนงาน ใน ห้าง
นาง สอน อารี	ภรรยา นาย ผล
นาง สาว เสลา อารี	บุตรี นาย ผล
นาย คำ คล่องประดิษฐ์	เสมียน ใน ห้าง
นาง สาว แย้ม รักสัตย์	ต้น เรือน นาง สำรวล
นาย ถึก วิ่งเก่ง	คนใช้ของ นาย ห้าง
นาง สาว ยิ้ม เยี่ยมงาน	คนใช้ ของ นาง สำรวล

ตัวละคร

ซึ่งสแดงเมื่อ วันที่ ๒๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๑

นามในเรื่อง	พระนามและนามผู้สแดง
๑) นายเปลี่ยนพันธุ์พานิช นายห้าง	นายพันโทพระอภิบาลภูวนารถ (จำรัส เทพหัสดินณกรุงเทพ)
๒) นายประยูรพันธุ์พานิช บุตร์นายห้าง	นาย พลตรี หม่อมเจ้า ทศศิริวงศ์
๓) นางสำรวล กุลเศรษฐี หลาน นาย ห้าง	นาง ละไม
๔) นาย ตุ้น (ชาวจีน) เถ้าแก่รับเหมาทำ ถารก่อสร้าง และ เป็นสหายของนาย เปลี่ยน	นายร้อยเอกแก้ว ศุกรวัชริน
๕) นายผลธารีหัวหน้า คน งาน ใน ห้าง	นายพันตรี หลวงจรูญเรืองฤทธิ์ (แจ่ม วิมุลติมุตร)

๖)	นางสอน อาริ์ภรรยา นาย ผล อาริ์	นาง จรูญ เรืองฤทธิ์ (คลิ่ วิมุกติบุตร)
๗)	นางสาวเสลาอาริ์ บุตร์ นายผลอาริ์	นางเร่ำ เร่ง พล (ครอบ ดิสกะ โยธิน)
๘)	นาย คำคล่องประดิษฐ์เสมียนในห้าง	นาย ร้อย เอก ช่วง พงศ์สิน
๙)	นางสาวแย้มรักสัตย์ ต้นเรือนนางสำรวล	นาง ลิ้น จี่ สิงห์เสน่
๑๐)	นายถึก วิ่งเก่ง คน ใช้ นาย เปลี่ยน	นายพันตรีหม่อมเจ้าพงศ์ทินเทพ
๑๑)	นางสาวยิ้มเยี่ยมงาน คนใช้นางสำรวล	นางสาวชิ้น ศิริวัฒนกุล

องก์ที่ ๑

ฉาก ห้องแถวซึ่งนายผล อารีเช่าเขาอยู่ มีประตู ๒ บาน คือประตูข้างซ้ายไปยังทางออกจากบ้านและข้างขวาเข้าไปห้องใน เครื่องตกแต่งไม่สู้มีอะไรนัก มีแต่ของเก่าๆ และลวๆ

ฉากที่ ๑

(เวลาแรกเปิดม่านมีนางสอน อารีและนายคำ คล่องประดิษฐ์นั่งพูดกันอยู่)

คำ

เออ, ฉันอยากจะถามข้าสักหน่อย ว่าเรื่องที่ข้าจะโปรดจัดแจงแม่เสลา ให้อยู่กินกับฉันน่ะ ข้าลืมเสียหรืออย่างไร จึงได้เงียบไป

สอน

โอ, ไม่ลืมดอกพ่อ เต่นั้นแหละ ง่า—ง่า—

ฉันว้า—ว่า ว่าแม่หนูน่ะเขาจะมีเรือนอยู่รำมะร่อ
แล้วละ

คำ

เอ๊ะ, อะไรกันเช่นนั้นเล่าจ๊ะป้า ก็ป้าแลลุง
ได้ว่าไว้ว่า จะยกแม่เสลาให้อยู่กินด้วยกันกับ
ฉันนี่นะ แล้วอย่างไรถึงได้จะเกิดมากลับกลาย
เสียเช่นนี้เล่าจ๊ะ

สอน

นั่นแหละพ่อ เดิมทีฉันก็ตั้งใจอยู่ว่า จะยก
มันให้อยู่กินกับพ่อคำเหมือนกัน, แต่ปลาดนะ ปลาด
นักทีเดียว ชตานางหนูน่ะมันดีเกินกว่าที่จะเปน
เมียพ่อคำเสียแล้วละ วาศนาของมันน่ะจะถึงคุณ
นายนั่นแน่ะ เพราะฉนั้นฉันต้องขอเลิกทางพ่อคำ
และขอถอนคำ เพราะว่าเสมียนมันจะวิเศษไป
กว่าเศรษฐีน่ะไม่ได้ดอกน่ะ

คำ

พิโธ่, แล้วกันซิจะบ้า ก็เดิมว่าบ้าจะยกให้ฉัน แล้วอยู่ดี ๆ ทำไมจึงจะไปยกให้คนอื่นเสียเล่า

สอน

ก็นางหนูมันรักเขาทางโน้นนี่นา มันไม่รักพ่อคำมาแต่ไหนแต่ไรแล้วละ จะให้ฉันทำอย่างไรได้เล่า ทั้งอีกประการหนึ่งทางโน้นหรือเขาก็รวยเพราะเช่นนั้นแหละฉันจึงได้ตามใจมัน

คำ

เออ, ถ้าเช่นนั้นบ้าโปรดบอกให้ฉันทราบสักหน่อยเถอะ ว่าใครน่ะจะบ้า ที่แม่เสลารักอยู่นั้นน่ะ

สอน

ก็จะใครเสียอีกเล่า พ่อเอ้ย คือนายของพ่อนั่นน่ะซิ ก็คุณประยูรลูกชายของท่านนายห้างนั่นแหละ ที่เขาเป็นคนรักของนางหนูมันหละ

คำ

อ้อ—อ้อ, มีน่าล่ะ หมู่นี้ถึงได้เห็นมาที่นี่บ่อย ๆ
ฮม—ฮม—ฮม

ฉากที่ ๒

ผล

(เข้ามาทางประตูซ้าย) อ้าว, พ่อคำ, นี่มาแต่เมื่อไรกันนี่ มีธุระอะไรหรือ, จึงได้มาจนมืดจนค่ำ เอ๊ะ, นั่นอะไรกันเล่า ทำไมจึงได้ทำหน้าบอกบุญไม่รับเช่นนั้นน่ะ (ลงนั่ง)

คำ

(ฉุน) เฮ้ย, ลุงไม่ต้องทำเปนไก๋ดอกน่ะ ชะ ๆ ทำเปนไม่รู้ กินอยู่กับปากอยากอยู่กับท้องเองแล้ว ยังจะทำไม่รู้อีกได้ สนิทนัก สนิทจริง ๆ ทีเดียวพ่อลุง สนิทละ

ผล

เออ, ดูซิ นี่อย่างไรกันนี่ อยู่ดี ๆ ก็มาขนาบฉัน

เปรี้ยง ๆ เจียว พ่อ ฉันไปรู้ไปชี้เรื่องราวอะไรนะ
หาว่าฉันเย้ยเยาะ ฉันเยาะเรื่องอะไรน่ะบอกให้
ฉันทราบบ้างซิพ่อ

คำ

เฮอ, ฉันรู้ตอกน่ะ ว่าลุงน่ะเค็มไม่มีตัวจับ
ทีเดียว ทั้งล่อ ทั้งชน ยกไว้เปนครูได้ทีเดียว
เมินเสียเถิด ชาตินี้ละไม่มีเสียเปรียบใครละ ฉัน
ยอมกลวราบทีเดียว

ผล

เอ๊ะ, พ่อคำนี่ จะบ้าเสียแล้วละ อยู่ดีๆ ก็
ใส่ฉันผัยๆ ฉันยังไม่ทันจะรู้เรื่องรู้ราวอะไรเลย
ว่าพ่อคำน่ะเคืองอะไรฉัน เอาเถิดน่ะพูดกันออก
มาตรงๆ เถิด ว่าเรื่องราวมันเปนอย่างไรกัน พอ
เห็นหน้าฉันจึงได้แขวะตะพึดไปทีเดียวเช่นนี้

คำ

อี๋ อี๋ เมื่อพ่อลุงยังจะขืนทำเปนไม่รู้ ฉันก็จะ

ยอกให้ละ ว่าเรื่องแม่เสลาน่ะซิ ฉันอยากนัก
อยากจะถามพ่อลุงสักหน่อย ว่าเดี๋ยวนี้ในพ่อลุง
น่ะคิดอย่างไร จะยกให้ฉันตามที่ว่ากันไว้แต่เดิม
หรืออยากจะยกให้คุณประยูรเขาเล่า (ผลหน้าเสีย
พูดเจื่อนๆ)

ผล

อ๊าย, คุณประยูรประแยมอะไรที่ไหนกัน นี่ท่า
แกคงจะได้ยินยายบ้านั่นเพ้อให้ฟังละกระมัง จึง
ได้พลอยคลั่งไปด้วย

คำ

ฉันไม่คลั่งเลยทีเดียวพ่อลุง น้ำแกได้ยอกให้
ฉันฟังหมดแล้วละ พ่อลุงไม่ต้องปิดฉันต่อไปดอกน่ะ

ผล

นั่นแน่ะ ริงอย่างคาดทีเดียวน่ะแหละ นึก
แล้วทีเดียว เชื่อน้ำก็เชื่อด้วย ยายสอนน่ะ แก

คนดีเมื่อไรเล่า คนคลั่งต่างหาก นี่นะเชื่ออะไรแก
ได้ แกคิดสมบัติบ้าของแกต่างหากเล่า

สอน

จ้า—จ้า—จ้า จริงละจ้า ถูกละจ้า ข้าน่ะ
มันคิดสมบัติบ้า ตามใจเถิดแกจะว่าอย่างไรก็
ช่าง ข้าไม่ยักหาทุกข์ ข้าได้ยินคุณประยูรเธอ
ว่าอย่างไร ข้าก็จะว่าเช่นนั้นแหละ หรือไม่จริง
เล่า คุณประยูรเธอว่าๆ..... (ผลถลึงตาห้าม)

ผล

(รีบชิงพูด) นิ่งนะ อย่าพูดนะ ขืนพูดละ
โครงหักเดียวนี่เอง นี่แน่ะพ่อคำ เชื่อฉันดีกว่า
น่ะ อย่ามัวไปหลงเชื่อยายบ้านั่นหน่อยเลย เรื่อง
คุณประยูรกับนางหนูนั่นน่ะ มันไม่มีมูลอะไรเลย
ทีเดียว ไม่จริงทั้งนั้นและน่ะ ยายสอนแกเห็น
คุณประยูรเธอมาที่นี่บ่อยๆ มาต่อเพลงซอกับฉัน
แกก็เห่อนึกเดาเอาเองว่าคุณประยูรน่ะรักนางหนู

สอน

เธอ ขรงละ ถูกละ ข้ามหัวเหอละ ช่างข้า
เถิด ใครจะว่าอย่างไรก็ช่าง ข้ารู้ว่าลูกข้าจะ
ได้เปนคุณนายก็แล้วกัน เพราะข้าได้ยินคุณประยูร
เธอว่า.....ว่า

ผล

(ชิงตวาด) นิ่งนะ บอกว่าอย่าพูดๆ นี่อยาก
จะให้ถีบหรืออย่างไรนี่ จึงได้เสือกไม่รู้จักหยุดจัก
หย่อนเลย ให้ตายโหงไปเถิดวะ ประเดี๋ยวก็—
ฮือ—ฮือ

คำ

(ไกล่เกลี่ย) ขอทีเถอะน่ะ พ่อลุงน่ะ อย่า
เอาแต่โทโษโมโหไปเลยน่ะ เมื่อร้อยแล้วว่าพันแก
แกเปนเช่นนั้น ก็อย่าไปถือสาหารือแกเลย เถียง
กันหนวกหูเปล่าๆ เอาเถิด ฉันยอมเชื่อละ ว่าพ่อ
ลุงน่ะ มิได้คิดอย่างโน้นอย่างนี้อะไร ในเรื่อง

คุณประยูร กับแม่เสลา แต่ฉันขอถามหน่อยเถิด น่ะ ว่าส่วนตัวฉันน่ะ พ่อลุงจะกรุณาชุบเลี้ยงเป็นลูกหรือไม่ ถ้ากรุณาเหมือนอย่างที่ว่าไว้แต่ก่อนนั้นแล้ว ก็ขอได้โปรดจัดการให้แม่เสลากับฉันได้อยู่กินกันเสียในเร็ววันนี้เหมือนอย่างที่ว่าไว้เสียทีเดียวเถิด

ผล

โอ ที่ตรงตัวฉันเองน่ะ เป็นไม่มีคิดกลับกลายอะไรละ อยากจะให้เป็นไปตามที่เราได้พูดกันไว้แต่ก่อนทุกสิ่งทุกอย่างทีเดียว

คำ

ชอบใจ, ชอบใจ, ฉันชอบใจพ่อลุงจริงๆ ทีเดียว ถ้าเช่นนั้นก็เป็นอันตกลงละ แต่แล้วนี่พ่อลุงจะยอมให้ฉันอยู่กินกับแม่เสลาเมื่อไรละจ๊ะ

สอน

(ร้องเสียงหลง) ไม่ยอม, ไม่ยอม, ข้าไม่ยอม

เปน อัน ขาด ที เดียว ๆ ๆ จะ เอา ลูก ของ ข้า ไป ยก ให้ กับ
คน เช่น นี้ ข้า ไม่ ยอม

ผล

เอ ยอก ว่า ไม่ ให้ พูด ไม่ ให้ พูด ยัง จะ ขืน พูด
ร่ำ ไป เดี๋ยว นี้ เอง อื้ม—อื้ม แต่ นี่ แน่ะ พ่อ คำ
พั้ง ฉัน หน่อย เถิด น่ะ ฉัน เอง น่ะ อยาก จะ ให้ การ
มัน เปน ไป อย่าง ที่ พูด ไว้ แต่ ก่อน นี้ จริง ๆ ที เดียว
แต่ นี่ แหละ มัน มี ขอ ยาก อยู่ หน่อย หนึ่ง ยาก นัก
ยาก จริง ๆ ที เดียว

คำ

ยาก อย่าง ไร น่ะ จ๊ะ พ่อ ลุง

ผล

ยาก ที่ นาง หนู มัน ไม่ รัก พ่อ น่ะ ซี จะ ให้ อยู่ กิน
ด้วย กัน อย่าง ไร เล่า

คำ

เรื่อง นี้ ฉัน ไม่ เห็น มัน จะ ปลาด อะไร นัก เลย ที เดียว

นี่นะ ก็พ่อลุงจะบังคับลูกของพ่อลุงไม่ได้หรืออย่างไร เล่า

ผล

ก็ได้ดอก แต่ทว่าฉันยังไม่อยากจะบังคับใจมัน เพราะตามธรรมดาสุภาษิตท่านย่อมว่าอยู่ว่าปลูกเรือนควรจะปลูกตามใผู้อยู่จึงจะถูกหรือไม่เล่า

คำ

เอ๊ะ, ถ้าเช่นนั้นก็ตกลงเปนอันว่าพ่อลุงคิดจะคืนคำที่พูดไว้กับฉันแต่เดิมเช่นนั้นละกระมัง

ผล

ฉันก็ไม่อยากจะคืนดอก แต่ทว่าที่จำจะต้องคืน ก็เพราะนางหนูมันไม่รักแก จะให้ฉันทำอย่างไรได้เล่า

คำ

ยะ ๆ ๆ ก็พ่อลุงจะต้องพูดให้มันอ้อมค้อมไปทำไมอีกเล่า พูดกันง่าย ๆ เสียทีเดียวเถิด

ว่า ว่าเตี๊ยวนี่น่ะ พ่อลุงมีที่หวังที่ดีไปกว่า
ฉันเสียแล้ว เพราะฉนั้นพ่อลุงจึงอยากจะถีบฉัน
ลงเหวไปเสียทีเดียว คอยดูนะ คอยดูเถิด อ้าย
หมอคำน่ะ มันไม่ใคร่จะยอมให้ใครถีบมันลงเหว
ไปได้ง่าย ๆ ดอก ผิดนักก็กอดคอกันลงไปด้วย
กันเท่านั้นแหละ ลาทีละพ่อลุง ฉันลาทีละจ้ะ
น้า ขอให้มีบุญเปนคุณตาคุณยายกันเร็ว ๆ
เถิด ฉันจะได้พึ่งบ้าง (ลุกขึ้นสบัดหน้าออกไป
ทางประตูซ้าย)

ฉากที่ ๓

ผล

ยะ ๆๆๆ เห็นหรือยังเล่า ว่าอ้ายเข้าคำ
น่ะ มันเค็มอย่างไร ข้าได้ว่าแล้วจริงหรือไม่เล่า
ว่าจะพูดอะไรกับมันละต้องระวังตัวให้ดีไม่เชื่อๆ
ข้า ฉิบหายเปล่า ๆ เปลืองๆ ละซิครั้งนี้

สอน

ข้าไม่เห็นว่ามันจะทำอะไรกับข้าได้นี่นะ

ผล

จริงซิ ถูกละ มันทำอะไรแกน่ะไม่ได้ดอก แต่มันอาจทำข้าได้ยะ, ยะ ๆ ๆ

สอน

เย้อ, มันจะทำอะไรแกได้นะ ข้าไม่เห็นมีหนทางอะไรเลยทีเดียวนี่

ผล

มีซิ ทำไมจะไม่มี มีเพราะแกนั่นแหละเสือกไปบอกให้มันรู้ว่านางหนูกับคุณประยูรนั่นน่ะรักกัน นี่แหละ ข้อนี่แหละ ถ้ามันเก็บเอาความไปบอกกับนายห้างท่านเข้าละก็ ท่านก็จะพาลไล่ข้าเสียเท่านั้นเองแหละ

สอน

เฮ่ย, นายห้างท่านจะมาทำไมแกได้นะ ข้า

ไม่เห็นมีมูลอะไรเลยทีเดียวแหละ ลูกของท่าน
อยากมารักลูกเราเองนี่ มิใช่เราไปบังคับให้
เธอรักเมื่อไรเล่า ทั้งอีกประการหนึ่ง ข้านึกว่า
ท่านคงไม่โกรธเปนแน่ กลับจะดีใจเสียอีกด้วย
ซ้ำไป ที่ท่านจะได้ลูกสะใภ้ เพราะข้าได้ยินท่าน
บ่นอยู่เสมอ ๆ นี่นะ ว่าท่านอยากจะได้ลูกสะใภ้
สักคนหนึ่งบ้าง

ผล

พิโธ่ ๆ ยายนี่ละแกช่างไม่ดูเงาหัวบ้างเลย
ทีเดียวนะ ว่าลูกเรานะวิเศษอย่างไรนักทีเดียว
นายห้างท่านถึงอยากจะได้ไปเปนลูกสะใภ้ของท่าน

สอน

วิเศษหรือไม่วิเศษแกก็ดูเอาเองเถิด แน่ะ มัน
เห็นมาโน่นแล้วละ ลูกข้าไม่สรวยหรืออย่างไรน่ะ

ฉากที่ ๔

เสลา

(เข้ามาทางประตูขวา) เอ๊ะ เอะอะอะไรกันน่ะยะแม่ เสียงเถียงอะไรกันยะ

สอน

พ่อของเจ้านั่นน่ะซิ แกประมาทว่าเจ้าน่ะวิเศษอะไรนักทีเดียว นายห้างท่านถึงจะอยากได้ไปไว้เปนลูกสะใภ้ของท่าน น่าเคืองหรือไม่เล่าลูกเอ๋ย

เสลา

โอ, ฉันไม่เคืองพ่อแกดอกจ้ะ แกคงเห็นอย่างไรของแกเปนแน่ทีเดียว แกจึงได้พูดเช่นนั้น ไงจ๊ะพ่อจ๋า พ่อเห็นอย่างไรหรือพ่อ พ่อจึงได้พูดเช่นนั้น

ผล

เปล่า ตอก ลูก แต่ พ่อ เห็น ว่า หน้า ตา ของ หนู น่ะ ก็ สวย อยู่ สวย มาก กว่า คน อื่น มาก กิริยา วาจา หรือ ก็ ดี สาระพัด ย่อม เป็น ที่ ชอบ ตา ของ พวก หนุ่ม ๆ เพราะ เช่น นั้น แหละ คุณ ประยูร จึง ได้ รัก ใคร่ ผูก พัน เข้า นัก แต่ หนู น่ะ ควร จะ ต้อง รู้ สึก ตัว บ้าง ว่า ฐานะ ของ เรา น่ะ มัน ผิด กัน กับ คุณ ประยูร เธอ นัก ผิด กัน ไกล มาก ที เดียว ทรัพย์ สมบัติ ของ เรา หรือ ก็ ไม่ มี อะไร ตระกูล หรือ ก็ ต่ำ ช้า สิ่ง ต่าง ๆ เหล่า นี้ แหละ ย่อม จะ ทำ ให้ คุณ ประยูร เธอ เบื่อ หน่าย ไม่ เล็ง ดู เรา จริง จัง พอ สัก หน่อย ก็ จะ ทิ้ง เรา เสีย เท่า นั้น แหละ

เสลา

โอ, ข้อ นั้น น่ะ พ่อ อย่า วิตก ไป เลย พ่อ ลูก เห็น ใจ คุณ ประยูร เธอ แล้ว เธอ รัก ลูก จริง ๆ นะ จ๊ะ พ่อ, เธอ คง ไม่ ทิ้ง ลูก ให้ ได้ อาย เป็น แน่ ที เดียว

ผล

ที่ตรงคุณประยูรน่ะ พ่อไม่วิตกอะไรดอก ลูกเอ๋ย เธอคงคิดเสียงดูหนูจริงๆ จังๆ ดอก แต่ข้อที่พ่อวิตกน่ะ เพราะพ่อรู้หัวใจท่านนายห้างดีทีเดียว ว่าอย่างไรเสียก็ดี ท่านคงจะเชียว เชื่อใจคุณประยูรให้เธอทิ้งหนูเสียเป็นแน่ ส่วนคุณประยูรน่ะ เป็นลูกเขาจะขัดใจพ่ออย่างไรได้เล่า ลงท้ายก็จะต้องเชื่อพ่อ และทิ้งหนูเสียเท่านั้นเอง จริงหรือไม่จริงเล่า ลูกเอ๋ย

เสลา

พ่อพูดของพ่อก็จริงอยู่ ถ้าเช่นนั้นลูกจะทำอย่างไรดีเล่าจ๊ะพ่อ

ผล

ถ้าหนูรักตัวและรักพ่อแล้วละก็ พ่ออยากจะขอให้เจ้าตัดใจเลิกเสียกับคุณประยูรเถิด และลืมเธอเสียทีเดียว อย่าได้นึกถึงเธออีกเลย

จะได้หรือไม่เล่าลูก เรื่องนี้น่ะ พ่อนึกจะห้ามเข้า
มานานแล้วละ แต่สงสารเข้า และเกรงใจ
คุณประยูร ก็เลยไม่กล้าห้าม แต่นี่ดูท่าทางมัน
ออกจะเกิดความชั่นเสียแล้ว เพราะเช่นนั้นพ่อ
ต้องขอห้ามที จะเลิกให้พ่อได้หรือไม่เล่าลูกเอ๋ย

เสลา

โอ, ไม่ไหวละจ้ะพ่อ ลูกเห็นจะหมดรักเธอ
ไม่ได้เสียแล้ว ที่จริงลูกก็รู้อยู่เหมือนกัน ใช่
ว่าจะไม่รู้เมื่อไรน่ะ ว่าวาสนาของลูกนั้นน้อย
ไม่สมควรที่คุณประยูรเธอจะชุบเลี้ยง แต่จะทำ
อย่างไรได้เล่าจ๊ะพ่อ ใจลูกมันรักเธอเสียแล้วนี่
ทำอย่างไรก็คงจะลืมเธอไม่ไหวเสียแล้ว แต่
เอาเถิด ไหนๆ พ่อก็ได้ออกปากห้ามลูกแล้ว ลูก
ก็จะพยายามลองฝืนใจเลิกกับเธอ ตามคำพ่อห้าม
เพราะรักพ่อต้องเชื่อพ่อ ยอมทนลำบากใจเอาที

ผล

พ่อเสียใจจริง ๆ ทีเดียว ที่ไม่ได้คิดป้องกันเสียแต่ต้นมือ ปล่อยให้การมันล่วงมาถึงเพียงนี้ จนทำให้หนูของพ่อเดือดร้อนมากแต่อย่างไรเสียก็ดี พ่อจะยอมยกหนูให้กับคุณประยูรไม่ได้เป็นอันขาด เพราะเชื่อว่าถึงอย่างไรก็คงไม่ยืดเป็นแน่ (ผลพันเสียออกไปทางประตูขวาเสียงคนตบประตูให้เปิดรับ)

ฉากที่ ๕

สอน

ตายจริง คงเป็นคุณประยูรเธอมาเป็นแน่ ไม่ได้การ ต้องหลบเธอเสียหน่อย (จะวิ่งหนีเสลาฉุดไว้)

เสลา

โธ่, แม่จ๋า อยู่กับลูกหน่อยเถิด อย่าเพ่อหนีลูกไปเสียเลย

สอน

ไม่ได้ดอก แต่งตัวออกสกปรกเช่นนี้ ๆ อยู่อย่างไรได้เล่า ชายหน้าเธอแย่นะซิ (วิ่งออกไปทางขวา เสลาไปถอนสลักประตูซ้ายแล้วกลับเข้ามานั่งสอน ประยูรตรงเข้ามาทางประตูซ้าย เห็นเสลาสอนก็ตกใจชงักตลึง)

ประยูร

เอ๊ะ, นี่อะไรกันนี่แม่เสลา ปลาดหริง ๆ ทีเดียวละ อยู่ดี ๆ ทำไมถึงได้ร้องไห้ร้องห่ม มีเรื่องอะไรเกิดขึ้นหรือ บอกให้พี่รู้บ้างซิ

เสลา

ไม่มีเหตุอะไรดอกค่ะ ดิฉันไม่สบาย แต่ก็ไม่เปนอะไรนักดอกค่อยยังชั่วแล้ว ไม่มีเรื่องอะไรดอกค่ะ

ประยูร

อ้าย, ถ้าไม่สบายหรือเจ็บไข้อะไรละก็ ทำไม

ถึงจะต้องร้องไห้ร้องห่มด้วยเล่า นี่คงจะมีเรื่องราวอะไรเกิดขึ้นเป็นแน่ทีเดียว ขออย่าให้ปิดพี่เลยน่ะ มีเรื่องอะไรก็บอกพี่เสียตรงๆ เถิด พี่จะได้ช่วยเหลือคิดอ่านได้บ้าง ถึงแม้เรื่องมันจะยากเย็นเพียงใดก็ตาม พี่ก็คงจะต้องช่วยจนเต็มสติกำลังเป็นแน่ แม้แต่ชีวิตของพี่เองพี่ก็อาจจะยอมสละให้หล่อนได้โดยความเต็มใจทุกเมื่อทีเดียว ไงเล่าบอกให้พี่รู้เถิด ว่ามีเรื่องราวอะไรกัน เผื่อพี่จะช่วยหล่อนได้บ้าง

เสลา

โอ, คุณคะ คำที่คุณพูดนี้น่ะ คุณเป็นเศรษฐี คุณไม่ทราบดอกว่ามันทำให้คนยากจนเช่นดิฉันน่ะ มันพังจับอกจับใจเพียงใด

ประยูร

โธ่, แม่เสลาละก็ พี่ได้ขออยู่เสมอๆ แล้วทีเดียวนี่นะ ว่าถ้าหล่อนรักพี่แล้วละก็ ขอ

อย่าให้หล่อน เปรียบชาติ, เปรียบตระกูล, เปรียบทรัพย์สมบัติ แล้วอะไร ๆ ทั้งข่วงระหว่างเราทั้งสองนี้เลยทีเดียว หล่อนก็ไม่พ้ง ต่อไปถ้าหล่อนขืนพูดเช่นนี้อีกละก็พี่จะต้องเคืองบ้างละ ไงยอดรักของพี่ ขอทีเถิดนะ ต่อไปละก็อย่าได้พูดเช่นนี้อีกเลยทีเดียวนะจ๊ะ

เสลา

คุณละก็คอยแต่จะล่อให้ดิฉันเผลอตัว ลืมเรื่องที่ดิฉันกลัวเสียเสมอทีเดียว ดิฉันรู้สึกอยู่เสมอนะคะ ว่าวาสนาดิฉันน่ะน้อย คุณมีบุญวาสนามาก จะอยู่ด้วยกันอย่างไรได้ แล้วยังคุณพ่อของคุณอีกเล่า โอ คุณคะ คุณ คุณรู้หรือไม่ว่าการที่เรารักกันนี้น่ะ มีคนเขาไม่พอใจแลคิดพยายามจะให้เราน่ะเลิกกันอยู่เสมอ ๆ

ประยูร

เอ๊ะ, อะไร หล่อนรู้มาแต่ไหนกัน ใครน่ะ

ใครๆ ใครคนไหนเปนคนที่จะบังอาจเอื้อมมือเข้า
มาป้องกันเราคู่ชีวิตทั้งสองไม่ให้รักกันได้ อย่าง
ไรเสียก็ดี พี่ไม่ยอมใครเปนอันขาดทีเดียว

เสลา

คุณจะกล้าขัดคำคุณพ่อของคุณได้หรือคะ ถ้า
ห้ามคุณละก็ คุณจะไม่ทิ้งดิฉันได้หรือ

ประยูร

ได้ซิหล่อน พี่ขัดได้ไม่ว่าใครทั้งนั้นแหละ
จะเปนไรก็เปนไปเถิด พี่เปนไม่ขอยอมให้ใครเอื้อม
มือเข้ามาขัดขวางเปนอันขาด อย่างไรเสียก็ดี
หัวขาดตีนเด็ดพี่ไม่ยอมทิ้งแม่เสลาเปนแน่นอนที
เดียว เว้นเสียแต่จะต้องตายจากกัน หรือถ้า
แม่เสลาสลัดพี่เสียวันไรก็วันนั้นแหละ เปนวัน
สุดท้ายของพี่ละ นอกจากนั้นแล้วละ เปน
ไม่มีอำนาจอะไรทั้งปวงในโลกนี้ ที่จะทำให้เรา

ทั้งสองต้องจากกันได้เลยทีเดียว ไง, เชื่อพี่หรือไม่เล่า ยอดรัก

เสลา

เถอะค่ะ โปรดนึงเสียทีเถอะ อย่าต่อความยาวสาวความยืดไปอีกเลย ดิฉันเชื่อดอก และทั้งเห็นใจคุณแล้วเหมือนกัน ว่าคุณกรุณาดิฉันแต่ว่าไม่ไหว ๆ (สอนขยับลุกขึ้นจะไปประยูรยิดไว้)

ประยูร

ช้าก่อนแม่เสลา ดูซิ ปลาดแท้ ๆ ทีเดียว จะไปไหนก็ไม่รู้ละ อยู่ดี ๆ ก็พันเสียเอาพี่เข้าเปล่า ๆ เปลือย ๆ เช่นนั้นเอง พี่ไปทำอะไรให้น่ะ นี่แหละคงจะมีเรื่องอะไรเป็นแน่ทีเดียว บอกให้พี่รู้บ้างซิ อย่างไรเล่า อย่าปิดพี่เลยน่ะ มีเรื่องอะไรหรือจ๊ะ ยอดรักของพี่

เสลา

คุณอย่าถามดิฉันเลยค่ะ การอะไร ๆ ก็ดี ที่ล่วงมาแล้วนั้น ดิฉันจะนึกเสียว่า ดิฉันได้ฝันไปเท่านั้นเป็นพอ ตั้งแต่นี้ต่อไปน่ะ ความสุขในชีวิตของดิฉัน เห็นจะหาไม่ได้อย่างคนอื่นเขาเสียแล้ว คุณและเป็นผู้ที่มาก่อเหตุให้ดิฉันหมดความสุขละ เชิญเถอะค่ะ เชิญลืมดิฉันเสียเถิด อย่ามาเกี่ยวข้องให้มันต้องซ้ำร้ายลงไปอีกเลย ดิฉันไม่ถือโทษคุณดอก (วิ่งร้องไห้ออกประตูทางขวาไป ประยูรตลึงอยู่สักประเดี๋ยวหนึ่ง)

ประยูร

เอ๊ะ, นี่เกิดอะไรกันขึ้นนะ ปลาดจริง ๆ ทีเดียว อย่างไรเสียก็ดี เชื่อว่าคงจะต้องมีความ

เข้าใจผิดอะไรกันสักอย่างหนึ่งเป็นแน่ เถอะ ๆ
ต้องพยายามค้นคว้าเอาความจริงในเรื่องนี้ให้จงได้
ซิน่ะ (วิ่งตามออกไปประตูทางขวา)

(ปิดม่าน)

หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา

องก์ที่ ๒

ฉากห้องทำการบ้านนายเปลี่ยนพันธุ์พานิช ข้างขวามีโต๊ะเขียนหนังสือ ข้างโต๊ะมีประตู กลางมีน่าต่าง ข้างซ้ายมีประตูอีกประตูหนึ่ง ตรงกลางห้องมีโต๊ะและเก้าอี้

ฉากที่ ๑

(เมื่อเปิดม่านมีนายเปลี่ยนพันธุ์พานิช นั่งอยู่ที่โต๊ะหนังสือ นายคำ คล่องประดิษฐ์ นั่งอยู่ข้างๆกับพัน)

เปลี่ยน

เอ๊ะ, อะไรจริงหรือคำ แกอย่าขี้ปดนะ เจ้าประยูรน่ะหรือที่แกว่าวุ่นใหญ่ทีเดียว เหลวละกระมังน่ะ ข้าหนักใจนัก ออกจะไม่เชื่อเลยทีเดียว

คำ

ให้ผมตายโหงตายห่าเถิดครับ จริงๆ ที
เดียว ผมรับประกันได้แน่นอนทีเดียว

เปลี่ยน

อี, ไม่น่าเชื่อน่ะ ไม่น่าเชื่อเลยทีเดียว
แหละ ข้าไม่เคยฝันเลยว่า เจ้าประยูรมัน
จะแหกคอก ไปรักอ้ายลูกคนต่ำช้าเช่นนั้นได้
แต่นั่นแหละ ธรรมดาเด็กรุ่นๆ อาจคิดเขลาๆ
เขวๆ ไปก็ได้ เออแต่ยอกข้าหน่อยเถิด ว่า
นางผู้หญิงนั่นน่ะ มันเปนลูกเต้าเหล่าใครกันวะ
ฮะเจ้าคำ

คำ

ลูกตาผล หัวน่าคนงานของเรานี่เอง ไม่
ใช่คนอื่นคนไกลที่ไหนมาดอกครับ

เปลี่ยน

เอ๊ะอะไรเช่นนั้นจริงๆ หรือ ชอบกลๆ

อาการ ออก ๊ะ หนัก มาก เออ มัน สรวยไหม เล่า ว๊ะ

คำ

สรวย ครับ สรวย นัก ทีเดียว อายุ สัก ๒๐ เห็น จะได้ หน้า ตา ดี ฉลาด เฉลียว คล่อง แคล่ว คม กริบ ทีเดียว (เปลี่ยน, หัวเราะ แหง น หน้า ตรอง อยู่ พักใหญ่)

เปลี่ยน

อื่ม, ชอบ กล ๆ เมื่อ ตะกี้ นี้ ดู เหมือน ข้าได้ ยินแก ว่า ๆ แก ก็ รัก เด็ก คน นี้ อยู่ เหมือน กันไม่ใช่ หรือ แต่ ข้า ออก จะ ยินดี มาก ที ข้าได้ ยิน ว่า ลูก ของ ข้า รู้จัก รัก ผู้หญิง เปน แล้ว เพราะ ฉนั้น ข้า คิด ว่า การ ที่ ข้า คิด ไว้ นั้น คง สำเหร็จ ได้ เปน แน่

คำ

การ อะไร น่ะ ครับ

เปลี่ยน

การ สำคัญ ชอบ กล ทีเดียว แหละ คำ เอ๋ย แก

ก็รู้อยู่แล้วไม่ใช่หรือว่า แม่สำรวลหลานของข้าน่ะ เขาเป็นหม้ายมา ๒ ปีกว่าแล้ว และทั้งเขารวยมากทีเดียวแหละ เดี๋ยวนี้เขามาจากบ้านเขาที่ปีนัง พักอยู่ที่นี่ได้สักเดือนหนึ่งกว่าแล้ว เจ้ารู้หรือไม่เล่า

คำ

ทราบซิครับ ทำไมผมจะไม่ทราบ

เปลี่ยน

เออ, นั่นแหละ แม่สำรวลนั่นแหละ ข้าอยากจะจัดการให้ได้กับเจ้าประยูรมันเสียนัก แต่การที่ข้ารีๆ รอๆ ยังไม่กล้าจัดแจงลงไป ก็เพราะข้าเกรงว่า เจ้าประยูรของข้า มันจะยังไม่รู้จักรักผู้หญิง ข้าจึงได้สงบความคิดของข้านิ่งไว้ก่อน แต่เดี๋ยวนี้เจ้าประยูรก็รู้จักรักผู้หญิงเป็นแล้ว ข้าเชื่อว่าความคิดของข้าคงจะสำเร็จได้ในเร็วๆ นี้เป็นแน่ และถ้าเรื่องนี้

สำเหร็จแล้วละก็ อยู่ทีเดียว คำเอ๋ย ข้าเปน
นอนกินได้ทีเดียว

คำ

ยะๆๆ ผมเชื่อว่า ใต้เท้ายังคงจะต้อง
รอนานละครับ กว่าจะได้นอนกิน อย่างที่ใต้เท้า
หวังน่ะ เพราะคุณประยูรเธอรักแม่เสลานั่น
มากอยู่นะครับ เธอคงไม่ยอมมาแต่งงานกับ
คุณสำรวลง่ายๆเปนแน่ ผมคิดว่าใต้เท้าควร
จะต้องรีบคิด จัดการทางโน้นให้เธอเลิกเสีย ก่อน
แล้วจึงค่อยคิดจัดการทางนี้ต่อไป จะดีกว่าตอก
กระมัง

เปลี่ยน

ช้าย, เจ้านี่จะคิดยุแยงข้าละซิพ่อเอ๋ย ข้า
เชื่อดีทีเดียวว่า แกคงอยากจะให้ข้าจัดการ

บังคับให้ลูกข้าเลิกกับนางเสลา เพราะเข้าออก
จะหึงๆ เขาจริงไหมเล่า

คำ

เปล่าจริงๆ ทีเดียวครับ ให้ผมตกนรกตายโหง
ตีนย้ดๆ ไปเถิดเอ้า ผมไม่ได้หึงเธอเลยทีเดียว
แหละครับ (หัวเราะเรี่ยๆ) หรือแม้จะเปนบ้างเล็ก
น้อย ก็แต่เพียงบาดตานิดๆ มองดูไม่ใคร่
จะได้เท่านั้นแหละครับ

เปลี่ยน

ข้าไม่เห็นว่ามันจะควรบาดหูบาดตาอะไรเลย
น่ะวะ มันจะเปนอะไรไปนักทีเดียว คำเอ๋ย ที่
ลูกข้าไปเกี่ยวข้องด้วยนิดหน่อยเช่นนั้นน่ะ ดู
เหมือนจะดีเสียอีกด้วยซ้ำไปน่ะนะ นางผู้หญิง
มันจะได้มีเครื่องแต่งเนื้อแต่งตัวมากขึ้น แน่แฮะ
แกอย่าวิตกไปเลยน่ะ ว่าลูกข้ามันจะแย่งเอาเสีย
เลย พอมันเบื่อเข้าหน่อยมันก็ปล่อยเสียเอง

เท่านั้นแหละ มันไม่คิดจริงจังอะไร อย่างที่แก

วิตกดอก

คำ

พิโธ่ ใต้เท้าครับ เชื่อผมเถอะ ว่าเธอคิด

จริงจังนะครับ ถ้าไม่เชื่อละก็ ใต้เท้าลองเลือก

ผู้หญิงอย่างวิเศษที่สุด เช่นคุณสำรวล และบอก

ให้เธอแต่งงานดูซิครับ เธอยอมละก็ดีน่ะซิ ถ้า

เธอยอมละใต้เท้าเอาผมไปคว่ำเผียนเสียเถิด ผม

ยอมทีเดียว

เปลี่ยน

เฮ่ย, แกมันจะหึงจัดไปดอกกระมัง คำเอ๋ย

คำ

โธ่, ไม่หึงดอกครับ ผมกราบเรียนจริงๆ

ทีเดียว เพราะเรื่องนี้ยายสอนแกได้บอกกับผม

เองนะครับ

เปลี่ยน

เอ, ถ้าเช่นนั้นละก็ไม่ได้การละซิ แต่ถึงอย่างไรก็เชื่อว่าคงจะยังไม่จริงอย่างที่ว่าเป็นแน่ เอาเถิด ข้าจะลองพูดกับมันให้เห็นเท็จแลจริงสักที

คำ

เอาเถิดครับ โปรดลองดูเถิดครับ ถ้าไม่จริงละเอาผมไปทำไมผมก็ยอม แต่ถ้าจริงแล้วละก็ ใต้เท้าอย่าทำให้เธอต้องได้รับความเดือดร้อนอะไรเลยทีเดียวนะครับ ผมสงสารเธอ เพราะเธอเป็นลูกเจ้าเข้าแดงแกงร้อนของผม

เปลี่ยน

เออน่ะ, ข้าไม่ทำไมมันดอก แกอย่าวิตกไปเลย

คำ

ที่ผมกราบเรียนใต้เท้าให้ทราบ ก็เพราะ

ประสงค์ จะ ให้ ใต้เท้า รอด จาก การ ที่ จะ ต้อง มี ลูก สะใภ้เก๊ ๆ เช่น นาง เสลา นั่น เท่า นั้น .....

เปลี่ยน

(ขัด คอ) และ รอด ที่ แก จะ ต้อง เสีย ผู้ หญิง ที่ แก รัก นั้น ด้วย จริง หรือ ไม่ เล่า

คำ

(เรี่ย) ตามแต่ใต้เท้า จะโปรด นึก เอา เอง ฉะ นั้น ครับ (ออก ไป ทาง ประตู ซ้าย เปลี่ยน, กริ่ง ระฆัง ที โต๊ะ)

ฉากที่ ๒

ถึก

(เข้า มา ทาง ประตู ซ้าย) ใต้เท้า มี ประสงค์ อะไร ครับ

เปลี่ยน

ไป บอก เจ้า ประยูร ให้ เขา เข้า มา หา ข้า สัก ประเดี๋ยว เถิด

ถึก

ครับ (ออกไปประตูขวา สักครู่หนึ่งประยูร
เข้ามาทางประตูขวา)

ประยูร

คุณพ่อให้หาผมทำไมครับ

เปลี่ยน

อ้อ, ประยูร นั่งลงก่อนซิ ไม่มีธุระอะไรนัก
ดอก พ่อพึงว่างก็อยากจะพูดอะไรกับเจ้าสัก
สองสามคำ นี่แน่ะ พูดกันจริงๆเถิดน่ะ พ่อ
ออกสงสัยนัก ว่าอย่างไรหมู่นี้ดูเจ้าจึงได้ตั้ง
อกตั้งใจที่จะหลบพ่อเสียจริงๆ ไม่ใคร่จะเข้า
หน้าเข้าตาเลยทีเดียว ทั้งดูจริตกิริยาก็ซึม
ไป ผิดกว่าแต่ก่อนมาก เสียอกเสียใจกระไร
หรือ หือ ประยูร

ประยูร

มิได้ครับ ไม่มีเรื่องราวอะไรดอกครับ

เปลี่ยน

เฮ่ย คงต้องมีเรื่องอะไรบ้างเปนแน่ทีเดียว หรืออายุเข้ามากแล้ว อยากจะมีเมียกับเขาบ้าง จริงหรือไม่เล่า ถ้าเช่นนั้นละก็อย่าปิดบังพ่อนะ บอกพ่อเถิด พ่อจะขอให้ ชอบใครที่ไหนก็บอกเถิด พ่อไม่ขัดใจเข้าดอก ไง, ชอบใครที่ไหนบ้างหรือหือ

ประยูร

มิได้ครับ ผมยังอยากอยู่ตัวคนเดียวเช่นนี้เรื่อยๆไปก่อน เพราะดูมันก็ยังสบายดีอยู่นี่ครับ

เปลี่ยน

อื ไม่จริงละน่ะ ถ้าเช่นนั้นทำไมเข้าจึงได้เหงาไปเล่า พ่อเชื่อว่า คงเปนเพราะอายุมากจึงได้รู้สึกว้าเหว่เปนแน่ทีเดียว โรคเช่นนี้นะ พ่อคิดว่า ถ้ามีลูกมีเมียเสียก็คง

ทำให้กลับรื้นเริงขึ้นได้เปนแน่ ทั้งอีกประการ
หนึ่ง อายุเข้าหรือก็มากแล้ว ควรจะมีลูก
มีเมียให้เปนหลักเปนฐานเสียที ดีกว่าที่จะอยู่
ตัวคนเดียวเช่นนี้

ประยูร

ผมยังไม่อยากจะมีดอกครับ อยู่เช่นนี้ต่อ
ไปสบายดีกว่า ภรรยาน่ะ จะหาเมื่อไรก็หาได้
ไม่ใช่ของที่หายากอะไรเลยทีเดียว

เปลี่ยน

จริงดอก ที่ว่าจะหาเมื่อไรก็หาได้ แต่
ทว่าจะหาที่เขาดีๆน่ะ มันหายากนัก เพราะ
เช่นนั้นแหละ เวลานี้ก็นับว่าเปนโอกาศเหมาะ
แล้ว ควรจะรีบจัดการเสียทีเดียว

ประยูร

เอ๊ะ อะไรกันครับ คุณพ่อหมายความว่า
อย่างไร ที่เวลานี้เปนโอกาศเหมาะน่ะ เหมาะ

อย่างไร กันน่ะครับ ผมยังแลไม่เห็นเลยทีเดียว แหละครับ

เปลี่ยน

อ๋อ ที่พ่อว่าเหมาะน่ะหรือ พ่อหมายความว่า เวลานี้แม่สำรวลเขาก็กำลังเข้ามาอยู่กรุงเทพฯ และมาพักอยู่ที่ในบ้านเรานี่เอง เขาเป็นคนรวยมากทีเดียวนะ ทั้งดูท่าทางเขาก็ดูเหมือนออกจะชอบๆ เจ้าอยู่ด้วย จริงๆ นะประยูรนะ เชื่อพ่อเถิด พ่อเห็นว่าเจ้าควรจะแต่งงานเสียกับแม่สำรวลนี่แหละ

ประยูร

พิโธ่ อะไรครับ คุณพ่อจะเกณฑ์ให้ผมแต่งกับแม่สำรวลน่ะหรือครับ ตายละครับ ไม่ไหวแท้ๆ ทีเดียว

เปลี่ยน

ทำไมจะไม่ไหว มีข้อขัดข้องอย่างไรน่ะ

ประยูร

ก็เปนแม่หม้ายนี่ครับ แต่งกับสาวๆที่บริสุทธิ์จะมิดีกว่าหรือครับ

เปลี่ยน

ถึงเขาจะเปนแม่หม้ายก็ไม่เห็นปลาดอะไรนี่นะ แม่หม้ายก็แม่หม้ายทรงเครื่องน่ะ ไม่ใช่แม่หม้ายหลายไฟ จะต้องรังเกียจรังกลอะไร แล้วทั้งอีกประการหนึ่งก็เปนพี่น้องกันด้วย เพราะฉะนั้นถ้าเจ้ารักพ่อ และรักญาติแล้วเจ้าก็ต้องแต่งกับแม่สำรวลนี่แหละ

ประยูร

พิโธ่ คุณพ่อครับ โปรดกรุณาผมเถิดครับ ผม...ผม...ง่า—ง่า ผมแต่งกับแม่สำรวลไม่ได้ดอกครับ เพราะว่า ง่า.....เพราะว่า.....เพราะผมไม่มีความรักอะไรในส่วนตัวแม่สำรวลแกเลยจนสักนิดเดียว

เปลี่ยน

ขา.....อา เข้าใจละทีนี้ ที่เข้าดีนรนนัก
น่ะ คงจะไม่ใช่เปนเพราะว่ารังเกียจเรื่องเปนแม่
หม้ายเท่านั้นละกระมัง จะเปนเพราะไม่รักเขา
นั้นแหละมากกว่าอย่างอื่นๆ จริงหรือไม่เล่า พ่อ
ไม่ยอม ไม่ยอม พ่อจะบังคับให้เจ้าแต่งงานกับ
เขาให้จงได้ทีเดียว เข้าใจไหมเล่าประยูร จะ
จะว่าอย่างไรเล่า

ประยูร

พิโธ่ คุณพ่อกรุณาผมเถิดครับ ที่จริงผม
ไม่อยากขัดคำคุณพ่อเลยทีเดียว แต่เรื่องนี้ผม
ยอมไม่ไหวดอกครับ โปรดกรุณาผมสักครั้ง
เถิดครับ

เปลี่ยน

ไม่ได้ๆ เจ้าประยูรไม่ได้ ถ้าเรื่องอื่นละก็
พ่อพอจะยอมตามใจเจ้าได้บ้างดอก แต่เรื่องนี้
ยอมไม่ได้ เพราะพ่อได้พูดตกลงกับแม่สำรวล

เขาไว้แล้ว ว่าพ่อจะให้เจ้าน่ะแต่งงานกับเขา

ประยูร

ตายละครับ พิโธ่ ๆ ผมยอมไม่ไหวละครับ แล้วแต่จะโปรดเถิดครับ

เปลี่ยน

ไม่ได้ ๆ ไม่ยอม ไม่ได้เปนอันขาด เจ้าต้องยอมโดยดีทีเดียว อีกสักครู่พอห้างปิดแล้วเจ้าต้องรีบไปพูดตกลงกับแม่สำรวลเขาในเรื่องนี้เสียให้เรียบร้อย ถ้าเจ้าไม่ยอมแต่งกับแม่สำรวลแล้วละก็ เถอะ เจ้ากับข้าเปนขาดลูกขาดพ่อกันเข้าใจหรือไม่เล่า นี่ข้าจะไปบอกแม่สำรวลเขาเดี๋ยวนี้แหละ ให้เขารู้ตัวว่าเจ้าจะไปหาเขา (ออกไปทางประตูซ้าย ประยูรยังอยู่สักครู่)

ประยูร

อือ อือ นี่ทำไมคุณพ่อท่านจึงได้คิดเช่นนี้นะ ลำบากจริง ๆ ละ ไม่นึกเลยทีเดียวว่า

ท่านจะมาไม่มีเอาเราเข้า แต่ก็เอาน่ะซิเมื่อ
ท่านจะให้ไปหาเขาก็ได้เหมือนกัน แต่ที่จะให้
ไปขอแต่งงานกับเขาน่ะ ไม่ไหวละ ได้อย่าง
เดียวเท่านั้นแหละ ก็ได้แต่บอกเขาตรงๆเข้าไป
ว่า เราไม่ต้องการเจ้าหล่อนเท่านั้นเอง และ
เมื่อเราได้บอกเช่นนั้นแล้ว ถ้าเขายังจะคงขืน
ต้องการเราอยู่อีก ก็เปนได้เห็นกันละ เอ๊อ
แต่อ้ายข้อลำบากน่ะ มันอยู่ที่ว่าคุณพ่อท่านจะ
พลอยเข้าไปยุ่งในเรื่องนี้ด้วยเท่านั้นแหละ อย่าง
ไรเสียก็ดีคงเกิดความใหญ่เปนแน่ทีเดียวเรื่องนี้
แต่นั่นแหละ ถึงอย่างไรก็ตามที่เถิดหัวขาดตีน
เด็ดอย่างไร ก็เปนยอมแต่งกับแม่สำรวลไม่ได้
เปนอันขาด (ออกประตูทางขวาไป)

(ปิดม่าน)

องก์ที่ ๓

ฉากห้องรับแขกบนตึกที่สำรวลพักอยู่ มีประตู ๒ บาน คือประตูทางขวาไปยังห้องในประตูซ้ายไปยังทางออกจากบ้าน กลางห้องมีโต๊ะและเก้าอี้จัดอย่างห้องรับแขก

ฉากที่ ๑

(เมื่อเปิดม่านมีนางสำรวล ถุลเศรษฐี แต่งตัวงดงามอย่างจะออกจากบ้าน ยืนส่องกระจกอยู่ นางสาวแย้ม รักสัตย์ ยืนอยู่ที่น่าต่าง)

แย้ม

เอ๊ะ พวกคนงานก็พากันออกมาจากห้างหมดแล้ว อย่างไรคุณประยูรจึงได้หายไป ดิฉันออกจะหวาด ๆ ว่า คุณประยูรเธอจะไม่มาพบกับคุณ อย่างที่คุณลุงของคุณว่า ว่าเธอจะมานั้นเป็นแน่

สำรวล

ก็นั่นน่ะซิ ขวนขะค่ำอยู่แล้ว ทำไมจึงยัง
ไม่มาก็ไม่ทราบ ไงพี่แย้ม ใจพี่แย้มเห็น
อย่างไรบ้างในเรื่องนี้ ลองทายดูทีเถิด ว่าคุณพี่
เธอขะรักฉันจริง ๆ อย่างคุณลุงว่าหรือไม่ หรือ
เธอขะรักฉันด้วยเห็นแก่สมบัติของฉัน ไงเห็น
อย่างไร ลองออกความเห็นให้ฉันฟังดูสักที หรือ

แย้ม

ยากค่ะ เรื่องนี้ยากเต็มที ยากที่จะเดา
ใจคุณประยูรเธอได้ และดูกิริยาเธอก็เฉย ๆ อยู่
ไม่เห็นมีท่าทางอะไร ข้างเราก็ได้ยินแต่คุณลุง
ของคุณน่ะซิ บอกว่าเธอรัก ๆ ความจริงจะมี
สักเพียงไหนเราก็ยังรู้ไม่ได้ แต่นั่นแหละ วันนี้
ก็คงได้รู้กันตอก ถ้าเธอรักคุณจริงจัง เธอก็
คงต้องมาวันนี้เป็นแน่ ถ้าไม่มาก็คงเหลว
เท่านั้นแหละ

สำรวล

พี่แย้มทายว่าเช่นนั้นหรือ ถ้าเช่นนั้นฉันก็เชื่อว่า เธอคงจะไม่มาเป็นแน่

แย้ม

ดิฉันเชื่อว่าคงมา แต่นี่แน่ะค่ะ คุณคะ ดิฉันถามจริง ๆ เถิดค่ะ ต่างว่าถ้าคุณประยูรเธอมาวันนี้ และมาขอแต่งงานกับคุณ คุณจะยอมตกลงด้วยกับเธอหรือไม่คะ

สำรวล

(เจื่อน) ก็ยังไม่สู้จะแน่นัก ฉันจะต้องตริตรองดูก่อน

แย้ม

คุณต้องนึกถึงพินัยกรรมที่คุณสามีเสียของคุณเธอทำไว้นั้นบ้างนะคะ คุณไม่เสียดายเงินแปดแสนบาทที่อยู่ที่ธนาคารนั้นบ้างหรืออย่างไร เพราะในพินัยกรรมมีปรากฏอยู่ว่า ถ้า

หนังสือหายาก 895.912 ส517บ น33บ 20899

คุณไม่มีสามีใหม่จนอายุคุณได้ห้าสิบ ละก็ให้เงินนั้นตกเป็นของคุณ แต่ถ้าคุณมีสามีใหม่ก่อนกำหนดนั้น ก็ให้เงินตกเป็นของสภากาชาดทั้งหมด ตัวคุณเองคงให้ได้รับมรฎกแต่เพียงแปดหมื่นเท่านั้น คุณจะไม่เสียดายเงินรายนั้นหรืออย่างไรคะ

สำรวล

(กระดาก) ถ้าฉันพูดจริง ๆ ละก็ พี่แย้มอย่าค่อนฉันนะ อุ๊ย ไม่พูดละ ถ้าพูดชั่นละก็หน่อยจะหาความฉัน ว่าอย่างโน้นอย่างนี้ดอก

แย้ม

พิโธ่ คุณละก็ ดิฉันจะไปว่าอะไรคุณนะ อยู่ด้วยกันมาเป็น ๑๐ ปีกว่า ยังไม่รู้จักน้ำใจดิฉันหรืออย่างไรนะ ว่าดิฉันน่ะภักดีต่อคุณเพียงใด ดูเอาเถิดยังไม่ไว้ใจอีกได้นี่

สำรวล

ไว้ใจซิ ทำไมจะไม่ไว้ใจ แต่มันกระดาก ปากไม่อยากจะพูดออกมา แต่เอาเถิด สำหรับภัยพี่แย้มละพอพูดกันตรง ๆ ได้ดอกน่ะ อย่าว่าแต่แปดแสนเลย ให้แปดล้านฉันก็ยอมสละทิ้ง สำหรับคุณพี่ประยูรที่ฉันรักได้ พี่ไม่รู้ใจฉันดอกน่ะ ฉันพึ่งจะพูดออกมาคราวนี้แหละเป็นครั้งแรก ว่าฉันรักคุณพี่ประยูรเธอมา ตั้งแต่เธอยังอยู่ที่โรงเรียนแอ๊สซำชั้น และฉันยังไม่ได้ภัยคุณที่เสียนั่นแน่ะ แต่บังเอินขณะนั้น คุณที่เสียเธอมาขอฉันต่อคุณพ่อ คุณพ่อท่านยกให้ฉันกลัวคุณพ่อ ฉันก็จำใจยอมแต่ง

แย้ม

ตินี่ฉันนึกอะไรละไม่มีผิดเลยทีเดียวแหละ นึกแล้วว่าคุณคงรักคุณประยูรมานานแล้ว ก็ถูกจริง ๆ นั่นแหละ เออ แล้วคุณประยูรเธอรักคุณ

หรือไม่เล่าคะ ในเวลาที่คุณยังไม่ได้แต่งงาน
ไปน่ะ

สำรวล

ข้อนั้นน่ะฉันรู้ไม่ได้ เพราะเธอไม่ได้บอก
ภับฉัน

ฉากที่ ๒

ยิ้ม

(เข้ามาทางประตูซ้าย) คุณเจ้าคะ คุณ
ประยูรท่านให้ดิฉันมาเรียนคุณว่า ท่านอยาก
จะพบคุณสักหน่อยแน่ะเจ้าค่ะ

แย้ม

ไปเถอะไปหนูยิ้ม ไปเชิญท่านเข้ามาเถิด
ไป (ยิ้มออกไปทางประตูซ้าย)

สารวล

(ตื่นเต้น) พี่แย้มจ๋าพี่แย้ม ช่วยสอนฉัน
ทีซิ ว่าจะให้ฉันพูดอย่างไรกับเธอดี ฉันหมด

สติ นึก อะไร ไม่ ออก เสีย แล้ว ละ ต๊าย ๆ ฉัน ออก
หนัก ใจ จริง ๆ ที เดียว พี่ ทำ อย่าง ไร ดี เล่า ว่า
อย่าง ไร ดี เล่า ช่วย แนะ นำ ฉัน บ้าง ซิ

แย้ม

อย่า ตื่น เต้น ไป นัก เลย คุณ สงบ สติ อารมย์
ไว้ ให้ ดี เถิด ไม่ เป็น ไร ดอก นั่น แน่ เธอ มา นั่น
แล้ว ละ (ประยูร เข้า มา ทาง ประตู ซ้าย มา ยืน
อยู่ ตรง หน้า สำรวล)

ประยูร

ฉัน ต้อง ขอ โทษ อย่า ว่า ฉัน รบ กวน เลย คุณ
พ่อ ไล่ ให้ ฉัน มา นี่ มา หา หล่อน

สำรวล

เชิญ คุณ พี่ นั่ง ก่อน ซิ คะ มี ธุระ อะไร หรือ คะ

ประยูร

มิ ได้ ย่ะ ไม่ มี อะไร ดอก แต่ คุณ พ่อ ท่าน
ไล่ ฉัน และ บังคับ ให้ ฉัน มา บอก กับ หล่อน

สำรวล

บอก ว่า อย่างไร คะ

ประยูร

บังคับให้ บอก ว่า ฉัน รัก หล่อน และให้ อ้อน
วอน ขอ แต่ง งาน กับ หล่อนให้ จงได้ นี่แหละ ย่ะ
คำสั่ง ท่าน มี เช่น นี้แหละ หล่อน จะ เห็น อย่างไร
หรือ จะ ตอบ อย่างไร ก็ แล้วแต่ จะโปรด เถิด ย่ะ
(สำรวล หน้า เสีย แย้ม ตลึง)

สำรวล

เอ๊ะ อะไร คุณ พี่ ว่า ท่าน บังคับ ก็ เมื่อ ก่อน น่า
ที่ ท่าน จะให้ มา น่ะ ท่านไม่ ถามใจ คุณ พี่ ดอก
หรือ คะ ว่า จะ สมัค หรือไม่ สมัค

ประยูร

โอ ท่าน จะ ถาม ทำไม หล่อน เปน ธรรมเนียม
ของ ผู้ปกครอง เด็กโดย มากใน สมัย นี้ เขา ทำ
กัน เช่น นั้น เอง แหละ เขา มักไม่ใคร่ จะ ถาม กัน

ดอก ถึงหัวใจน่ะ เขาเห็นว่าถ้าได้เงินมาก ๆ แล้วก็เปนพ่อเท่านั้นเอง

สำรวล

ตามที่คุณลุงท่านสั่งน่ะ ดิฉันเข้าใจละค่ะ ว่าแต่คุณพี่เองน่ะ ง่า——น่ะ ไม่มีเรื่องอะไรจะพูดอีกละหรือคะ

ประยูร

โอ ยังมีอยู่อีกมากทีเดียวย่ะ แต่ว่า.....(แลดูแย้ม)

สำรวล

พี่แย้มออกไปเสียเดี๋ยวก่อนไป (แย้มออกไปทางประตูขวา) เชิญคุณพี่นั่งก่อนซิคะ

ประยูร

ขอบใจย่ะ ช่างเถิด ไม่ต้องก็ได้ เพราะเรื่องราวมันก็ไม่สู้จะยืดยาวอะไรนักดอก

สำรวล

เรื่องอะไรน่ะคะ

ประยูร

เรื่องฉันจะขอบอกหล่อน ให้หล่อนทราบว่า ฉันเปนลูกผู้ชายคนหนึ่ง ซึ่งรักเกียรติยศและชื่อเสียงมาก ไม่อยากจะให้ใครดูถูกได้ว่างก เพราะฉนั้นขออย่าให้หล่อนนึกนะว่า หล่อนจะเอาทรัพย์สมบัติอันมากมายของหล่อน มาทำเปนเหยื่อล่อให้ฉันติดเบ็ดของหล่อนได้ ถ้าฉันจะต้องติดเบ็ดของหล่อน ก็คงต้องติดโดยถูกบังคับ แต่ที่จะติดเองโดยละโมภเหยื่อน่ะเมินเสียเถิดอย่าหมายเลย หล่อนจะเอาเหยื่อล่อได้ ก็แต่คุณพ่อของฉันเท่านั้นดอก (สำรวลนิ่งฟังหายใจสะท้อน ๆ)

สำรวล

อ้อ นี่คุณพี่มีนึกว่า ดิฉันเปนผู้ที่ไปหมุน

คุณลุง ให้ไปบังคับคุณพี่ดอกกระมัง จึงได้พูดน้ำเสียงเช่นนี้กับดิฉัน ความจริงน่ะคุณลุงท่านมาพูดกับดิฉันเองดอกนะคะ ดิฉันไม่ได้เป็นคนต้นคิดเลยทีเดียวแหละ ยะ ยะ ช่างประมาทหน้าเสียเหลือเกิน นี่แน่ะค่ะ ดิฉันจะบอกให้ถึงแม้ว่าต่างว่า ดิฉันจะรักคุณพี่ให้ใจแทบขาด ดิฉันก็คงไม่สามารถ ที่จะด้านหน้าทำอย่างที่คุณพี่ว่านั้นได้ แต่ขอบใจจริงๆ ทีเดียวค่ะ ที่ช่วยโปรดสั่งสอนออกมาตรงๆ เมื่อตะกี้น่ะ นี่ถ้าเห็นจะหมดธุระกันทีละนะคะ เพราะดิฉันยังมีธุระจะต้องไปที่อื่นอีก ลาก่อนละค่ะ (จะไป)

ประยูร

ช้าก่อน แม่สำรวล (สำรวลชงัก)

สำรวล

จะต้องการอะไรอีกเล่าคะ

ประยูร

ฉันเข้าใจผิดไปเสียแล้ว ขอโทษเถิด การที่ฉันใช้ถ้อยคำรุนแรงออกไปกับหล่อนเช่นนั้น ก็เปนเพราะกำลังฉันโทโส โดยเข้าใจว่าหล่อนคงจะเปนต้นคิดในเรื่องนี้

สำรวล

ช่างเถิดค่ะ ขอบใจละ ตบหัวแล้วไม่ต้องลูบหลังอีกดอกค่ะ

ประยูร

โธ่ ฉันผิดไปแล้ว ฉันขอโทษเถิด เปนเพราะความเข้าใจผิด โปรดอย่าถือโทษฉันเลยเออ ว่าแต่แล้วนี่เราจะทำอย่างไรกันเล่าย่ะ นี่คุณพ่อท่านยังคงเฉยอยู่นี่ย่ะ

สำรวล

ดิฉันจะทำอย่างไรกับดิฉัน ดิฉันจะพักอยู่

ที่นี่อีกวันเดียวเท่านั้นแหละ แล้วดิฉันก็จะกลับออกไปบ้านดิฉันที่ปีนัง ตามเดิม

ประยูร

พิโธ่ นี่หล่อนคงจะยังไม่หายโกรธฉันเป็นแน่ทีเดียว ฉันเห็นว่า ฉันควรจะเล่าเรื่องเดิมของฉัน ให้หล่อนฟังเสียด้วย จะดีละกระมังหล่อนจะได้หายโกรธ โดยที่เห็นอกฉัน ว่าฉันเองก็ได้รับความเดือดร้อนเพียงไรในเรื่องนี้

สำรวล

ช่างเถิดค่ะ ขอบใจละไม่ต้องเล่าก็ได้ดอก

ประยูร

ไม่ได้ๆ ฉันว่าจะต้องเล่าให้หล่อนฟังจึงจะได้หล่อนจะได้เห็นอกและหายโกรธฉันบ้าง ความจริงน่ะมันเป็นเช่นนี้คือ ฉันรักผู้หญิงอยู่คนหนึ่งชื่อเสลา เขาเป็นบุตรนายงานในห้างของคุณพ่อ (สำรวลเมินหน้าหนีไปกลั้นสอื้น) นั่นแหละ ฉัน

ก็ทรายดีทีเดียวเหมือนกัน ว่าผู้หญิงคนนั้นน่ะ
ไม่สมควรกันกับฉัน แต่ว่าความรักมันฝังหัวใจ
เสียแน่นแล้ว ยากที่จะสลัดให้หลุดได้ ฉันเอง
เปนผู้ที่ไปเกี่ยวข้องกับเขาก่อน จนเขามีความ
รักฉันนั้น เพราะฉนั้นถ้าฉันทิ้งเขาเสียเวลาใด
ก็เท่ากับฉันแกล้งสังหารความสุขของเขาเสียตลอด
ชีวิตทีเดียว นี่แหละย่ะ เพราะเช่นนี้แหละ ฉัน
จึงจะทิ้งเขามาแต่งงานเสียกับหล่อนไม่ได้เปนอัน
ขาด หล่อนจะโปรดยกโทษให้ฉันได้หรือไม่ล่ะ
เมื่อฉันได้เล่าความจริงให้หล่อนฟังจนตลอดเช่นนี้
แล้ว หรือยังจะถือโทษอยู่อีกเล่า

สำรวล

ดิฉันไม่โกรธอะไรคุณพี่ดอกค่ะ

ประยูร

ถ้าหล่อนไม่โกรธฉันแน่แล้ว ฉันขอปฤกษา
หล่อนสักคำหนึ่งเถิด ขอให้ช่วยโปรดแนะนำให้

ฉันด้วยว่า ฉันควรจะทำอย่างไรในเรื่องนี้ต่อไป
จึงจะดี

สำรวล

นั่นก็แล้วแต่คุณพี่นั่นซิคะ ธุระของคุณพี่
เองนี่ จะต้องมาถามดิฉันทำไม คุณพี่จะจัด
การผ่อนผันอย่างไร ก็ต้องแล้วแต่ใจของคุณพี่
จะเห็นดี ดิฉันไม่เกี่ยวข้องอะไรด้วยหมดทั้งสิ้น
พรุ่งนี้ดิฉันก็จะลากลับ ที่จะเกณฑ์ให้ดิฉันช่วย
น่ะ ดิฉันช่วยไม่ได้ดอก หน่อยคุณลุงจะมาพ้น
เสียเอาดิฉันเข้าด้วย นี่คุณพี่เห็นจะมีธุระเท่า
นั้นนะคะ ดิฉันยังมีธุระอื่นอีกมาก รับประทาน
โทษเถิดค่ะ (รีบเดินหนีออกไปทางประตูขวา)

ประยูร

อี๋ แม่สำรวลนี่เขาก็ใจเด็ดพอใช้เหมือนกัน
อ้ายเราเองน่ะแหละบ้ามัวหลงโกรธเขาเปล่าๆ ที่
แท้ก็คุณพ่อของเรานั่นเองแหละ เปนต้นเหตุทำ

ยุ่งไป คน เดียว ทำ เอา จน เรา หลง มา ขนาบ เขา
เข้า เปล่า ๆ เปลี่ยว ๆ ก็ได้ ด้วย แท้ จริง เขา ก็ เป่น
ผู้ หญิง ที่ น่า เอ็นดู มาก ที เดียว สรวย ก็ สรวย ทั้ง
ฉลาด เฉลียว ด้วย ใจคอ หรือ ก็ เด็ด เดี่ยว ดี พอ ใช้
ถ้า นอก จาก แม่ เสลา ของ เรา แล้ว เห็น จะ หา ผู้ หญิง
อื่น มา เปรียบ กับ เขา ได้ ยาก เอ๊ะ นี่ จะ ต้อง รีบ กลับ
ไป รายงาน ผล ของ การ พูดจา กับ แม่ สำรวล ให้
คุณ พ่อ ท่าน ฟัง เสีย ที (ออก ไป ทาง ประตู ซ้าย)

(ปิด ม่าน)

องก์ที่ ๔

การตกแต่งโรงเหมือนกับองก์ที่ ๒

ฉากที่ ๑

(เมื่อเปิดม่านมีนายเปลี่ยน พันธุ์พานิช นั่งอยู่ที่โต๊ะหนังสือ นายคำ คล่องประดิษฐ์ นั่งอยู่ข้างๆกับพื้น)

เปลี่ยน

จริงๆของแกนั่นแหละคำเอ๋ย มันยุ่งกันใหญ่ทีเดียว ข้าแทบจะเปนลมเสียให้ได้ ไม่นึกเลยทีเดียวว่าการมันจะเปนไปถึงเพียงนี้ได้

คำ

ย่างอย่างไรครับ ใต้เท้าโปรดบอกผมบ้างซิ ไงสำเหร็จหรือไม่เล่าครับ เรื่องที่ใต้เท้าจะให้คุณประยูรเธอมีเมียน่ะ

เปลี่ยน

สำเหร็จอะไรได้เล่า เพราะเรื่องนี่น่ะซิที่มัน
ทำให้ข้าหัวเสียนักละ

คำ

อ้าว ทำไมถึงไม่สำเหร็จเล่าครับ คุณสำรวล
เธอไม่รับหมั้นหรือครับ หรือว่าคุณประยูรเธอไม่
ยอมไปเล่าครับ

เปลี่ยน

เรื่องมันเปนเช่นนี้คือ ข้าไล่ให้เจ้าประยูร
มันไปหาแม่สำรวล เพื่อไปขอหมั้นกับเขา ชั้น
แรกมันก็ยอมไปโดยดีดอก แต่ทว่ามันหาไป
ขอหมั้นเขาไม่ กลับไปขยายขี้เท่อ ขนายเขาเอา
จังๆ จนเขาโกรธ ละกลับไปบ้านเขาเสียแล้วละ

คำ

โอ ตายจริง แล้วนี่จะทำอย่างไรกันเล่า
ครับ

เปลี่ยน

ก็นั่นน่ะซิ อาการมันหนักเต็มทีทีเดียว ข้าน่ะออกหมดปัญญา ท้อใจเสียแล้วละคำเอ๋ย ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรต่อไปที่จะให้เรื่องนี้มันสำเหร็จได้ ว่าเราจะทำอย่างไรดี จึงจะจัดการไอ้เรื่องนี้ให้มันเปนผลสำเหร็จตลอดรอดฝั่งไปได้

คำ

ฮึมๆ ชอบกลๆ ก็ใต้เท้าทราบจากใครเล่าครับ ว่าคุณสำรวลเธอจะกลับออกไปบ้านโดยที่โกรธคุณประยูร

เปลี่ยน

ก็ตัวเข้าประยูรเองน่ะซิ มันบอกกับข้า แต่พอมันกลับมาจากแม่สำรวล มันก็มาหาข้าทันทีทีเดียว และเล่าเรื่องให้ข้าฟังจนตลอด

คำ

แล้วใต้เท้าว่าอย่างไร กับเธอเล่าครับ

เปลี่ยน

ข้า ก็ ขนาย มันใหญ่ และ บังคับให้ มัน กลับไป
หา แม่ สำรวล ไป ขอโทษ เขา อีก น่ะ ซิ

คำ

แล้ว เธอ ยอมไป หรือไม่ เล่า ครับ

เปลี่ยน

ไม่ รู้ มันได้ แต่ พอ ข้า พูด เท่านั้น มัน ก็ ลุก
ผลุนผลันออกไป จาก ห้อง บางที จะไปดอก กระมัง.

คำ

ผม เชื่อ ว่า อย่างไร เสีย ก็ ดี เธอ คง จะไม่ไป
เปน แน่ ที เดียว แต่ เรื่อง นี้ ถ้า จะให้ ดี แล้ว ควร
จะ ออก อุบาย แต้ม นี้ ดี กว่า

เปลี่ยน

อุบาย อย่างไร ไหน ว่าให้ ข้า ฟัง ที หรือ ข้า
ยัง แล ไม่ เห็น เลย ที เดียว

คำ

ผมเชื่อว่า คุณประยูรน่ะเธอชิงไม่ใช่เล่น
ทีเดียวแหละ เพราะเช่นนั้นถ้าใต้เท้าพยายาม
หลอกเธอให้เธอเชื่อว่า นางเสลาน่ะนอกใจเธอ
เมื่อเช่นนั้นแล้ว เธอคงโกรธ และเลิกไปเอง
เปนแน่ และเมื่อเลิกทางโน้นแล้ว อย่างไรเสีย
ก็ดี เธอก็คงต้องหมุนไปหาคุณสำรวลทางนี้เอง
เท่านั้นแหละ

เปลี่ยน

ฮึ ข้าเชื่อว่าถึงเราจะหลอกมั่นๆ ก็คงไม่เชื่อ
เพราะเราไม่มีวิธีอะไรที่จะหลอกให้มันเชื่อได้

คำ

มีซิครับ วิธีที่จะหลอกน่ะง่ายนิดเดียวแหละ
ใต้เท้าต้องทำเปนทีว่าใต้เท้าไม่โกรธเธอ ในเรื่อง
ที่เธอไม่ยอมแต่งกับคุณสำรวล แล้วแกล้งทำ
เปนพูดว่า ใต้เท้าได้ไปแลเห็นนางเสลานั่นแล้ว

และเห็นว่าเปนเด็กดี ที่สมควรจะชุบเลี้ยงเปน
ลูกสะใภ้ได้ แล้วก็อนุญาตให้เธอแต่งงานกับ
นางเสลานั่นตามความประสงค์ของเธอ

เปลี่ยน

เอ๊ะ เช่นนั้นถ้ามันไปแต่งเข้าจริงๆล่ะ เรา
มิแย่หรือ

คำ

ไม่เปนไรมิได้ครับ ข้อนั้นน่ะไม่เปนไรดอก
ผมรับประกันแน่นอน ที่จะคิดจัดการไม่ให้เธอ
แต่งได้ โปรดไว้ใจผมเถิดครับ ผมขอรับรอง
เต็มที่ทีเดียว และผมเห็นว่า เราควรจะต้อง
รีบเริ่มจัดการกันเสียในวันนี้ทีเดียวแหละ

เปลี่ยน

จัดอย่างไรกัน ไหนลองอธิบายให้ข้าฟังดู
สักทีหรือ

คำ

จัด อย่าง นี้ ซิ ครับ คือ จัด การ บันศีร์ษะ เธอ ให้ เธอ เกิด แหนง ใจ หึง นาง เสลา นั่น แหละ จึง จะ สำเหร็จ ได้

เปลี่ยน

ก็ เรา จะ ทำ อย่าง ไร ดี เล่า จึง จะ ให้ มัน เกิด หึง นาง เสลา นั่น ขึ้น ได้

คำ

อ่อ ข้อ นั้น นั่น น่ะ เปน น่า ที่ ของ ผม เอง ผม จะ จัด การ ให้ ผู้หญิง มัน เขียน หนังสือ ถึง ผู้ชาย คน ใด คน หนึ่ง แล้ว แกล้ง เอา จด หมาย ฉบับ นั้น ไป ทิ้ง ไว้ ที่ ใด ที่ หนึ่ง ก็ ได้ เพื่อ ให้ ตก ไป ถึง มือ คุณ ประยูร เธอ เข้า เท่า นั้น ก็ จะ เปน ผล สำเหร็จ นี่ ครับ

เปลี่ยน

ความ คิด ของ แก ก็ ออก จะ ชอบกล มา ภ อยู่ ว่า แต่ นี่ แน่ะ แก เชื่อ ได้ แน่ แล้ว ละ หรือ ว่า นาง

เสลาน่ะ มันจะยอมเขียนหนังสือ อย่างที่ว่านี้ให้แก โดย
ดี ข้าเชื่อว่า มันคงจะไม่ยอมง่าย ๆ เปนแน่ทีเดียว
เพราะถ้ามันยอมเขียนให้แก ก็เท่ากับมันจะผลาญ
ตัวของมันเองเท่านั้นนี่น่ะ

คำ

เอาเถอะครับ ข้อนั้นน่ะยกไว้เปนธุระของผมเถิด
ผมจะคิดอุบายชู่ให้มันเขียนให้จงได้ เพราะผม
รู้อยู่ดีทีเดียวว่า มันเปนคนที่รักบิดามาก และ
ถ้าเราชู่ว่า เราจะลงโทษบิดาแล้วก็คงยอมทั้ง
สิ้น จะให้ทำอะไรก็คงยอมทำ เพื่อช่วยบิดา
ให้พ้นโทษเท่านั้น

เปลี่ยน

เอาเถอะ ตามที่แกพูดน่ะข้ายอมเชื่อละว่า
มันอาจจะสำเหร็จได้ ตามความประสงค์ของเรา
แต่นั่นแหละจะออกแต้มอย่างไรที่จะให้มันกลัวได้
เพราะเราหรือก็ไม่มีอำนาจอะไรที่จะลงโทษพ่อมัน

อย่างอื่นได้ นอกจากจะไล่มันออกจากน่าที่ใน
ห้างเราเท่านั้น และในเรื่องนี้ข้าก็เชื่อว่ามันคง
จะไม่กลับเปนแน่

คำ

มีซิครับ ทำไมจะไม่มี ผมได้ตรองไว้เสร็จ
ตลอดแล้วละ ผมจึงได้พูด เชิญใต้เท้าฟัง
หน่อยซิครับ ใต้เท้าต้องให้ไปตามตัวตาผลมา
ขังไว้ที่นี่ และหาว่าแกเปนขโมยจะส่งตัวไป
โรงพักตำรวจพระนครบาลก็แล้วกัน ส่วนผม
น่ะจะไปชู่นางเสลาทางโน้นเอง เอาให้มันเขียน
หนังสือให้จงได้

เปลี่ยน

แกจะไปชู่ของแกว่าอย่างไรกัน

คำ

ข้อนั้นน่ะ ใต้เท้าไม่ต้องวิตกดอกครับ เปน
น่าที่ของผมที่จะไปชู่เอง ผมรับประกันแน่นอน

ทีเดียว ว่าผมจะพยายามช่วยเอาหนังสือมาให้

จงได้ ว่าแต่ใต้เท้าเถิด ต้องทำตามคำผม

ให้ดีนะครับ ถ้าผมยังไม่ได้หนังสือมาให้ใต้เท้า

แล้วละก็ อย่าเพ่อปล่อยตาผลออกไปเปนอันขาด

ทีเดียวนะครับ

เปลี่ยน

เออน่ะ เข้าใจละน่ะ

คำ

อ้อ แล้วใต้เท้ายังจะต้องช่วยผมอีกอย่าง

หนึ่งอีกด้วย

เปลี่ยน

จะให้ช่วยอะไร

คำ

ช่วยหาคนที่สำหรับจะให้ผมบังคับให้นางเสลา

มันเขียนหนังสือถึงนั่นน่ะซิครับ

เปลี่ยน

ก็แกจะต้องการคนชนิดใดล่ะ

คำ

ชนิดใดก็ได้ครับ ถ้ายิ่งได้รวยๆด้วยละก็ยิ่งดี และทั้งต้องเลือกที่เขาเต็มใจจะช่วยเราจริงๆด้วยถึงจะได้

เปลี่ยน

เอ นี่จะใช้ใครดีล่ะวะ (ตรอง) เออ นึกได้ละ มีอยู่คนหนึ่ง อย่างตาเถ้าแก่ตุ้นนั่นน่ะจะใช้ได้หรือไม่ได้เล่า นั่นแหละตานั่นแหละถ้าข้าวานละแกเปนช่วยแข็งทีเดียว เห็นพอจะปั้นหัวให้ช่วยเราได้ง่ายๆดอก ว่าแต่แกเถอะแกจะต้องการหรือไม่เล่า

คำ

อื๋ ดูท่าออกจะเต็มทีอยู่หน่อยครับ เพราะดูออกจะค่อนข้างเหลือเชื่ออยู่สักหน่อย ถ้าผม

เปน นางเสลา ผม ก็ไม่ รับประทาน เปนแน่ เพราะ
ฉนั้นผมเกรง ว่าคุณประยูรเธอ จะสงสัยไม่เชื่อง่าย ๆ

เปลี่ยน

อ๊ะ ทำไม น่ะ อย่า ประมาท นะ ก็ จะ ว่าได้
หรือ เพราะนาง เสลา น่ะมัน เปน คน จน ตา เถ้าแก่
ตุ้น แก รวย ถึง เปน เจ๊ก เปน จีน ก็ หอม ปุ๋ง แต่ง ตัว
โก้ พริ้ง อยู่ เสมอ ข้า นึก ว่า คง จะ มี ผู้หญิง ที่
จน ๆ เช่น นาง เสลา นั่น น่ะ บางที จะ รัก แก บ้าง เปน แน่
ทีเดียว

คำ

คำ ที่ ใต้เท้า ว่า น่ะ ก็ อาจ จะ เปนได้ เหมือน กัน
ครับ แต่ เอา เถอะ ครับ ใต้เท้า จะให้ เอา ตา เถ้าแก่
ตุ้น ก็ได้ เหมือน กัน เอา เปน ตก ลง กัน นะ ครับ
ผม จะได้ รีบ สั่ง ให้ เขา จัดการ ไป เอา ตัว ตา ผล มา ขัง
ไว้ เสีย ก่อน

เปลี่ยน

เอา ซิ เอา เปน อัน ตก ลง กัน แก ไป จัด การ
ทาง โน้น เถิด ส่วน ทาง นี้ น่ะ ข้า จะ รับ พูด กับ ตา
เถ้า แก่ ตุ้น แก เอง เพราะ อีก สัก ประเดี๋ยว บาง ที
แก ก็ คง จะ มา ที่ นี่ ดอก เพราะ นัด กัน ไว้ แต่ วาน นี้
แล้ว ว่า แก จะ มา พบ กับ ข้า ที่ นี่

คำ

ครับ (จะ ไป)

เปลี่ยน

เออ ประเดี๋ยว ก่อน เจ้า คำ รอ ประเดี๋ยว นี่ แน่ะ
ข้า ยัง ออก หนัก ใจ อยู่ อีก ข้อ หนึ่ง นะ

คำ

หนัก ใจ อะไร ครับ

เปลี่ยน

หนัก ใจ ว่า ถ้า เรา ไป ชู่ นาง เสลา มัน อย่าง ที่
แก คิด ละ ก็ มัน ก็ คง ทำ ดอก แต่ ทว่า มัน คง

จะย้อนบอกกับเจ้าประยูรภายหลัง ว่าเราบังคับ
ให้มันเขียนเปนแน่ทีเดียว ถ้าเช่นนั้นแล้วละก็
จะมีประโยชน์อะไรเล่า

คำ

อ๋อข้อนั้นน่ะ ใต้เท้าไม่ต้องวิตกดอกครับ
ผมได้คิดอยู่แล้วเหมือนกัน แต่ก็ไม่เปนไรดอก
เราให้มันสาบาลเสียก็แล้วกัน ว่ามันจะไม่บอก
กับใครเปนอันขาด (ออกไปทางประตูซ้าย)

ฉากที่ ๒

เปลี่ยน

เจ้านี่แหละมันเค็มจริงๆ ปล้นรอบตัว ไว้ใจ
ไม่ค่อยจะได้เลยทีเดียว ต้องคอยระวังตัวอยู่
เสมอ ถึงเราเองก็เถิด ถ้าเผลอละมันเปน
เล่นงานเหมือนกัน เอ๊ะ ไม่ได้การ จนป่านนี้แล้ว
นี่อย่างไรตาเถ้าแก่ตุ้นยังไม่เห็นมา จะเหลว

เสีย ละ กระมัง น่ะ (ถึก เข้า มา จาก ประตู ซ้าย)
ต้อง คิด อ่าน ไป ตาม ตัว จึง ๆ ะได้ (หัน มา เห็น ถึก)
อ้าว อะไร เล่า เข้า ถึก

ถึก

ท่าน เถ้าแก่ ตุ้น ท่าน ให้ มา เรียน ว่า ท่าน อยาก จะ พบ ใต้เท้า ครับ

เปลี่ยน

อ้าว ดี ที เดียว ไป บอก แก เข้า มา เถิด เร็ว ๆ เข้า

ถึก

ครับ (ออก ไป ทาง ประตู ซ้าย)

เปลี่ยน

เห็น ๆ ะ ต้อง เดิน แผน กระทุ้ง หลอก เข้า นี่ จึง ๆ ะได้
(ตุ้น โกรธ ง่าน เข้า มา จาก ประตู ทาง ซ้าย)

ตุ้น

เต็ง ที เต็ง ที โหลย อวก ลี ยัง ยั้ อั๊ว เปง พั้ง
หัว ซิง ๆ ที เลียว ถ้า อั๊ว เอา เลือก อี มัง ออก ไม่ ล่าย

อั๊วกับไป วังจิงลีก่า ซิงๆนา อาพ่อเปี่ยงนา
ลื้อคอยลูซิ

เปลี่ยน

อะไร อะไร เถ้าแก่อะไรกัน โกรธใครกัน
ฮึ ใครดูถูกดูหมิ่นอะไรแก ถึงได้ฉุนเปนฟืน
เปนไฟทีเดียว ถึงกับจะพ้นหัวเสียให้ได้ พ้น
หัวใครกันหาเถ้าแก่

ตุ๊น

อ๊า เต็งที เต็งที ต้องพ้งซิงๆทีเลียว โหลย
อยู่ลีๆหักหล้าล่าย อีเห็งอั๊วเปงหมูเปงหมา
อย่างลาย ลูถูกล่าย อีมังถือว่ามีเงิงเท่านั้ง
แหละว้า

เปลี่ยน

อะไรกัน ฉันไม่เข้าใจเลยทีเดียว ใครหัก
หน้าแก หักหน้าอย่างไรกันบอกฉันบ้างซิ

ตุ้น

ก็ จะใคเสียอีกล่ะ อ้ายเถ้าแก่เกียงล่าซิ อีมัง หักหน้าอั๊ว อีมังมาปะมงแก้งอั๊ว กังลาย สักสิตางค์เลียวก็ไม่ล่าย มังแก้งอั๊วโฉยๆ เท่าลั้ง เต็งที เต็งที ต้องตีหัวเผลึงให้ล่ายทีเลียว ให้ตายโหงพ้าผ่าสิห่วา

เปลี่ยน

เฮ่ย อย่าเอาแต่โทโสโมโหไปนักเลยน่ะ เถ้าแก่เรืองอะไรกันน่ะ ฉันยังไม่ใคร่จะเข้าใจเลย เถ้าแก่เกียงมันทำอะไรแก แกจึงได้โกรธมันใหญ่

ตุ้น

โหลยทังลายจะไม่ทั้งอั๊ว มีคงเชามาว่าข้างอั๊วไปสร้างตึกเถวที่เสาชิงช้า ตกลงราคาถังเลี้ยว แปกหมื่งก่ายาก พอมาเมื่อวางลั้ไอ้เถ้าแก่เกียงมังก็ไปหาเชาบ้าง ขอลกลาคาจะเอาเพียงเจ็กหมื่งเท่าลั้ง กังลายสักสิตางค์

เลียวมังก็ไม่ล่าย เขาก็ให้มังทัง อ๊วก็เหงปาย
เต็งที เต็งที

เปลี่ยน

ก็ทำไม แกไม่ประมูลลดราคาลงมาอีกเล่า
เขาจะได้ให้แกทำ

ตุ้น

ลกลงมาที่ไหลไหวน่อ ลกอีกก็ขากทุงตาย
โหงซิ เจ็กหมื่งก็ลาคาพอลีๆเลียว ไม่ขากทุง
ไม่ล่ายกังลาย พอลี พอลี เท่าลั้งเอง

เปลี่ยน

ถ้าไม่ได้กำไรละก็ เถ้าแก่เกียงเขาจะทำ
เอาประโยชน์อะไรเล่า

ตุ้น

อีมังก็ทังแก้งอ๊วเท่าลั้ง อ๊วลู้ซิ เพาะอย่างงั้ง
อ๊วจะขอพังหัวอีมังให้ล่าย ตายหองพ้าผ่าเถียกว้า

เปลี่ยน

อ้าว เถ้าแก่เห็นจะยังไม่รู้ดอกกระมัง ว่า
เถ้าแก่เกียงน่ะ เขาจะมาเปนเกี่ยวดองกันกับ
ฉันในเร็ว ๆ นี้ เพราะเช่นนั้นฉันต้องขอห้าม อย่า
ให้ไปทำอันตรายเขาเปนอันขาดทีเดียว

ตุ๊ป

เออ สิ่อว่างายหวา หาอาพ่อเปี่ยง

เปลี่ยน

อ๋อ ฉันว่าเถ้าแก่เกียงน่ะ เขาจะแต่งงาน
กับแม่สำรวลในเร็ว ๆ นี้แหละ เพราะฉนั้นฉันต้อง
ขอห้ามแกว่า อย่าได้ไปทำอันตรายหลานเขย
ของฉันเปนอันขาด

ตุ๊ป

ตายห่องน่อ สิ่อทังลายอย่างนั้ง ยกให้อีมัง
ทังลายน่อ เชื่ออ๊ัวน่อ มังไม่ลีชิง ๆ นา

เปลี่ยน

ฉันเองก็ไม่สู้จะเต็มใจนักดอก แต่หลานสาว
ฉันเขาจะตกลงกันเอง เพราะเขาเคืองว่า เขา
ประยูรน่ะไปรักเสียกับคนอื่น และไม่รักเขา เขา
จึงจะยอมรับหมั้นเถ้าแก่เกียง

ตุ้น

ตายหองน่ออย่างสี เต็งที ๆ ต่อไปถ้าอีมัง
ล่ายเมียลวย ๆ อย่างอาเม่สังลวง อีมังแก้งอ๊ว
แย่ทีเลียว พุกโธ่ อาพ่อเปี่ยงอ๋าโต้หลงอ๊วทีน่อ
เสียแรงชอกกังมาลางเลียว ล้อต้องโต้หลงอย่า
ให้ไอ้เถ้าแก่เกียงมังเต่งกะอาเม่สังลวงล่าย อ๊ว
ยองให้ล้อใช่อ๊วอย่างบ่าวทีเลียว ถ้อล้อโต้หลง
อ๊วละก้อ

เปลี่ยน

มันก็มีทางอยู่เหมือนกัน ถ้าจะแก้ใช่ไม่ได้
ได้กันก็ได้

ตุ้น

มียางงายน่อ มีก็โต้หลงแก้ซิน่อ

เปลี่ยน

มันก็มีอยู่ ที่ตัวเถ้าแก่เองน่ะแหละ

ตุ้น

โอ มีที่อั๊ว ยางงายกังน่อ

เปลี่ยน

มีซิ คือแกจะต้องทำให้เจ้าประยูรน่ะมันเลิกเสียกับผู้หญิงคนที่มันรักอยู่เดี๋ยวนี้ แล้วมันก็คงต้องหวนกลับไปรักกับแม่สำรวลข้างแม่สำรวลก็คงจะเลิกกับเจ้าเถ้าแก่เกียงทันที

ตุ้น

เฮอะ อั๊วม่ายลู้จะทังยางงายให้เขาเลิกกังลายนอ

เปลี่ยน

เราต้องทำให้เจ้าประยูรมันสงสัยผู้หญิงที่มัน

รักอยู่นั่นเสียให้จงได้ แล้วมันก็คงต้องเลิกไปเองเท่านั้นแหละ

ตุ้น

โอ โอ อ๊ัวเข้าทายเลี้ยวน่อ ทังให้อาปายูงเขาสงสัยว่าผู้หลิงที่เขาลักอยู่นั่งเปงคิโมยอย่างงั้งซิ

เปลี่ยน

ฮ้าย ไม่ใช่เช่นนั้นนะ เราต้องทำให้มันสงสัยว่าผู้หญิงคนนั้นน่ะมันไปรักกับคนอื่นเสียจึงจะได้

ตุ้น

ก็คงอิ่งลั่งล่ะใคกังน่อ

เปลี่ยน

นั่นแหละคือตัวเถ้าแก่เองละ แกจะต้องทำให้เข้าประยูรมันสงสัยว่าผู้หญิงนั้นน่ะรักอยู่กับแกถึงจะได้

ตุ๊น

อ๊ัวหลือ เอ๋อ ก็ผู้หลิ่งคงนั้ง น่ามังสวยหลือ ป่าว แต่ถึงไม่สวยก็ไม่เปงลาย ว่าแต่เขาลวยหลือป่าวน่อ

เปลี่ยน

อ๊อ มันหนเต็มทีทีเดียวแก ก็มันเปนลูกนายงานในห้างของฉันนี่เอง มันจะรวยอะไรมาจากไหนเล่า

ตุ๊น

ยังงั้งก็ไม่ไหวน่อ อ๊ัวไม่ยองละ นิกหายเงินป่าว ๆ เสียวเสียแผงผู้ลีล่วย

เปลี่ยน

ถ้าเช่นนั้นก็ตามใจน่ะซิ ฉันก็ต้องยอมรับเถ้าแก่เกียงเขาเปนหลานเขยเท่านั้นเอง จะทำอย่างไรได้อีกเล่า (ทำทีเปนโกรธจะไป ตุ๊นตกใจ)

ต้น

เลี้ยวกัง เลี้ยวกัง อย่าเพ่อโกกซิ พูกถัง
ลี ๆ ก่องซิ อ๊วไม่ว่าอาลายทั้งนั้ง ยองทั้งนั้ง
ทีเลียว ช่วยกังหน่อยซิน่อ

เปลี่ยน

พูดให้แน่นะ แล้วอย่ายิดอีกล่ะ พูดกันไม่
เชื่อละก็ฉันรำคาญนัก

ตุ้น

เชื่อซิ เชื่อซิ ทังลายอ๊วจะไม่เชื่อ เชื่อ
ทั้งนั้งทีเลียว ล้อจะให้ทังอาลายอ๊วยองทั้งสั้ง
ทีเลียว

เปลี่ยน

เอ้า ถ้าเช่นนั้นเปนการตกลงกัน เย็นวันนี้
แกต้องมาที่นี่อีกที เพื่อจะได้ช่วยกันคิดอ่านต่อไป

ต้น

ย้อน่อ ย้อ ๆ เย็งวังนี้อ๊วะมาใหม่ แต่ลี่แล่

อาพ่อเปียงไว้ ส้อยอกอ้วหล่อยซิ ว่าส้อยะ
ให้อ้วทังยังงายที่ะให้หลอกอาพ่อปายงเซา

เปลี่ยน

เอาเถิดน่ะ เย็นวันนี้มาที่นี่อีกก็แล้วกัน ฉัน
ะอธิบายให้ฟั่ง และะได้เลยมอบหนังสือ ซึ่ง
เปนลายมือของผู้หญิงคนนั้นเขียนถึงแก ให้กับ
แกเสียด้วยทีเดียว แล้วแกะต้องรับเอาหนังสือ
นั้นไปคิดอ่านทำลืมไว้ที่ไหน ที่เข้าประยูรมันอาจ
ะพบเข้าได้ก็แล้วกัน

ต้น

ย้อน่อ ย้อ ๆ อ้วเข้าจายเส้ยว อย่างงั้ง
อ้วะทังไปหาอาพ่อปายูงเย็งวังส้ เส้ยวอ้วะทัง
หยิกผ้าเช็กหล้าออกมาจากกระเป๋าเสื้อ หลังสือ
ก็เลยตกลงมาที่เลียว เส้ยวอ้วะทังเปงไม่เห็งอี
เสียก็เส้ยวกัง

เปลี่ยน

ถูกละ ๆ ดีทีเดียว แต่ต่อไปต้องทำให้ดี
ด้วยเหมือนกัน ทำมารยาเปนทีว่าแกน่ะ รัก
นางเสลานั่นจริง ๆ ด้วย

ตู้

อ้ัวเข้าขายเลี้ยวน่อ ฮ้อ อ้า ฮ้อ ๆ เย็ง
วังลี้อ้ัวจะมาใหม่ ยังงั้งอ้ัวลาทีก่องน่อ (ออก
ไปทางประตูซ้าย)

เปลี่ยน

อะ ๆ ๆ สำเหร็จ ๆ มันจะทนมือเราได้ที่ไหน
ไหวนะ ต้องยั่วสกิดแผลคันมันถึงจะได้ ไม่เช่น
นั้นมันคงไม่เต็มใจช่วยเราเปนแน่ ที่จริงน่ะอ้าย
เรื่องเถ้าแก่เกียงนั่นน่ะ เราก็เม็กชี้นทั้งนั้นแหละ
อะ ๆ ๆ ๆ สำเหร็จ สำเหร็จ

(ปิดม่าน)

องก์ที่ ๕

การตกแต่งโรงเหมือนกับองก์ที่ ๑

ฉากที่ ๑

(เมื่อแรกเปิดม่าน นางสอนอารีกำลังนั่งเย็บ
ปักเสื้ออยู่กับนางสาวเสลาอารีสักครู่หนึ่ง นายผล
ปักอารีเดินหน้าตีนเข้ามาทางประตูซ้าย)

ผล

ข้าว่าแล้วไหมเล่า ไม่เชื่อ ไม่เชื่อ ว่าแล้ว
ว่าจะเกิดความ ก็เกิดความขึ้นจริง ๆ น่ะแหละ
ฉิบหายละซิครั้งนี้ ฉิบหายเปนแน่นอนทีเดียว

เสลา

เอ๊ะอะไรกันน่ะจ๊ะ พ่อจ๋า เกิดความอะไร
กันขึ้นจ๊ะ บอกลูกให้ทราบบ้างซิจ๊ะพ่อ

ผล

ไม่ได้ มัวร่ำไรไม่ได้จะเสียเวลา พ่อจะต้อง
รีบชิงไปออกตัวกับนายห้างท่านเสียก่อน หาไม่ละ
ก็คงเกิดความเปนแน่ทีเดียว หนูรีบไปหยิบเสื้อ
หมวกไม้เท้ามาให้พ่อทีไปี เร็ว ๆ เข้า ไปลูกไปี
(เสลาออกไปทางประตูขวา)

สอน

เกิดอะไรกันขึ้นหรือแก บอกข้าบ้างซิตา

ผล

หนอยแน่ยังจะแค่นถามอีกได้ เกิดเรื่องขึ้น
ก็เพราะแกน่ะซิ ทำอวดดียื่นปากแสร่พล่ามไป
บอกไอ้เข้าเสมียนคำมันเข้า ว่าแม่หนกับคุณ
ประยูรน่ะรักกัน ข้าห้ามแล้วก็ไม่ฟัง อดปูด
อยู่ไม่ได้ จนเกิดความใหญ่ขึ้นแล้วละ เห็นไหมล่ะ
ทั้งนั้นทั้งนี้ก็เพราะแกน่ะแหละ อดบอนไม่ได้

(เสลาถือเสื้อหมวกและไม้เท้าเข้ามาทางประตู

ขวา มาส่งให้ผล ๆ แต่งตัว)

สอน

ปลาดจริง ๆ ทีเดียวละ แกน่ะ ถ้าเกิดความ

อะไรขึ้นละ เปนมาซัดเอาข้าเสมอทีเดียวแหละ

ผล

อะ ๆ ๆ จะไม่ให้ข้าซัดอย่างไรได้ล่ะ ก็แก

อยากเสือกปากยอนทำไมล่ะ คุยกับใครน่ะไม่คุย

ไปคุยกับไอ้หมอคำมันเข้าได้ จริงของข้าหรือ

ไหมล่ะ ข้าได้ว่าแล้วมันจะทำเรา ๆ ก็ทำเอาจริง ๆ

น่ะแหละ มันเก็บเอาความไปบอกกับท่านนายห้าง

หมดแล้วหละ จะว่าอย่างไรเล่า

สอน

แกรู้ได้อย่างไรน่ะ ว่ามันเก็บเอาความไปบอก

ท่านนายห้างท่าน

ผล

ทำไมข้าจะไม่รู้ได้เล่า นั่นแน่ะเชิญยี่นขึ้นไปดูน่าห้องนั่นแน่ะ เข้าถึกคนใช้ของนายห้างมันมายืนคอยอยู่เห็นหรือเปล่าเล่า มันบอกกับข้าว่านายห้างท่านใช้ให้มาตามตัวแกกับข้าไปในเดี๋ยวนี้ให้ได้ทีเดียว

สอน

ทำไมแกจึงจะรู้ได้เล่าว่าท่านเรียกตัวแกกับข้าไปเรื่องหนูเสลา บางทีท่านจะเรียกไปใช้การงานอย่างอื่นๆ ดอกกระมัง

ผล

ข้าก็หลอกถามเข้าถึกมันดูแล้วนี่ะ มันว่าก่อนที่ท่านจะให้มาตามตัวเรานั่นะ เห็นท่านพูดอยู่กับเข้าคำและออกชื่อนางหนูเสลาบ่อยๆ แต่มันไม่รู้ว่าเรื่องอะไรแน่ เพราะเช่นนั้นข้าถึงได้เดาเอาว่า คงจะเปนเรื่องนี้แน่นอนทีเดียว

สอน

(ร้องไห้) ตายละตา ถ้าเช่นนั้นจะทำอย่างไรดีเล่า

ผล

ก็จะทำอย่างไรได้เล่า ก็ต้องเปิดไปหาท่านเตียวนี่น่ะซิ เปนไรก็เปนไปเถิด ท่านจะฆ่าแกงอะไรข้าน่ะไม่ได้ดอก ผิดนักก็ไล่ไม่ให้ทำงานเท่านั้นแหละ

สอน

ถ้าเช่นนั้นเรามิพากันอดตายหรือตา ถ้าแกถูกไล่เงินเดือนก็จะไม่ได้ แล้วยังมิหน้าซ้ำ หนูเสลาก็จะไม่ได้เปนคุณนายอีกด้วย (ร้องไห้)

ผล

หนอยจะร้องไห้ทำไมล่ะ อยากเสือกทำอวดดีไม่เชื่อข้า ไปซิเร็วๆ เข้าเถิด อย่ามัวร่ำเรื่องอยู่เลย แม่จะหนู หนูอยู่เฝ้าบ้านเตียวก่อนนะ

เดี๋ยวพ่อจะกลับมา (ออกประตูข้างซ้ายไปกับสอน)

ฉากที่ ๒

เสลา

ต๊ายตาย เห็นจะตายแน่ละครั้งนี้ (ปิดหน้า สอน ประยูรเข้ามาจากประตูซ้าย เสลารีบเช็ดน้ำตา)

ประยูร

เออ เต็มทีๆ แม่เสลา น้ำใจในคอคุณพ่อของพี่ท่านช่างกระไรเลยนะ ช่างไม่เห็นอกพี่บ้างเสียเลยทีเดียว จะขืนบังคับให้พี่หมั้นกับแม่สำรวลนั่นให้จงได้ ไม่ไหวๆ พี่ยอมไม่ไหวจริงๆ ทีเดียว ที่จะเกณฑ์ให้พี่ไปหมั้นกับคนอื่น นอกจากแม่เสลา น่ะพี่ยอมไม่ได้เป็นอันขาด อย่างไรเสียก็ดีพี่ไม่ยอมเป็นแน่ละ

เสลา

โอ๊ย โปรดหยุดที เถิดค่ะคุณ อย่าพรรณา
มากมายไปเลย ดิฉันน่ะหมดหวังเสียแล้วละ ถึง
อย่างไร ๆ ก็คงไม่แคล้วที่จะต้องได้รับความลำยาก
เปนแน่

ประยูร

ไฮ้ อะไรแม่เสลาละก็ หล่อนไม่ควรจะต้อง
วิตกวิจารณ์อะไรไปเลยนี่นะ อย่างไรเสียก็ดี ถ้า
แม้ท่านจะขืนมัดให้พี่หมั้นกับแม่สำรวลให้ได้แล้ว พี่
ก็ต้องยอมให้ท่านตัดเท่านั้นแหละ เปนไรก็เปนไป
เถิดยอมทั้งสันทีเดียว เมื่อวาสนามันเปนเช่นนั้น
แล้วละก็จะทำอย่างไรได้เล่า เถอะ พี่จะพาหล่อน
เปิดหนีไปเสียให้ลับลับ ให้พ้นท่านทีเดียว

เสลา

อย่าเลยค่ะ คุณคะ คุณอย่าคิดเช่นนั้นเลย
มันเปนการไม่สมควรแท้ ๆ ทีเดียว จะพาให้คุณ

ได้รับความเดือดร้อนมากไปเปล่า ๆ เพราะท่าน
นายห้างท่านคงจะตัดคุณเสียเป็นแน่ ถ้าคุณทำ
เช่นนั้นแล้วละก็ ดิฉันไม่ยอมไปกับคุณดอก ถ้า
ขืนไปก็เหมือนไม่รักคุณจริง แกล้งทำให้คุณได้รับความ
เดือดร้อน ทั้งดิฉันหรือก็เป็นห่วงบิดาของดิฉันมาก
ด้วย เพราะเช่นนั้นแหละเอาเถิดคุณจะแต่งงานกับ
คุณสำรวลเธอก็เชิญเถิด ดิฉันยอมละ

ประยูร

โออะไร น้ำใจหล่อนน่ะจะกล้ายอมเช่นนั้นจริงๆ
ทีเดียวหรือหล่อน

เสลา

จริงซิคะดิฉันยอมจริงๆ ทีเดียวแหละ ถึงแม้
ว่าการที่ดิฉันยอมนี้จะเป็นการยากใจแก่ดิฉัน
เพียงใดก็ดี ดิฉันก็จำต้องยอม เพราะเห็นเสีย
แล้วว่าชาติตระกูลและทรัพย์สมบัติของเราน่ะ มัน
ต่างกันมากนัก ไม่สมควรกันเลยทีเดียว

ประยูร

(ออกจะโกรธ) เอ๊ะ นี่หล่อนพูดจริง ๆ หรือ
พูดเล่นน่ะ

เสลา

โธ่ โปรดฟังดิฉันก่อนซิคะ อย่าเพ่อด่วนโกรธ
ซิ ดิฉันน่ะ ถึงแม้ว่าเปนผู้หญิงก็จริง แต่
ดิฉันน่ะ มีความมานะมากนัก อาจจะตัดความ
รักให้ขาดได้ คุณก็เปนลูกผู้ชาย คุณควรจะ
ต้องรักชื่อเสียงและชาติตระกูลของคุณ คิดตัด
ดิฉันให้ได้เหมือนกัน ไม่ควรจะมาคบค้าสมาคม
กับคนที่ต่ำชาติเช่นดิฉัน ให้เสื่อมเสียเกียรติยศ
และชื่อเสียง เปนความกรุณาที่สุดแล้วละค่ะ ที่
รักและสงสารดิฉันน่ะ แต่ก็ไม่ควรจะสงสารดิฉัน
ดอก เพราะเปนความผิดของดิฉันเอง ที่ไม่รู้จัก
เจียมตัว (ประยูรตลึงจ้องหน้าเสลาหายใจ

สท้อนๆ ต่างคนต่างนึ่งข้องกันอยู่สักครู่หนึ่ง
(เสลาสอนพูด)

เสลา

คุณคะคุณโธ่ฟังดิฉันบ้างซิ อย่าเพ่อด่วนโกรธชิคุณ อย่าเข้าใจผิดนะว่าดิฉันน่ะจะแกล้งตัดอาลัยคุณโดยไม่มีมูล ถึงดิฉันเองก็เสียใจเหมือนกัน ใช่ว่าจะไม่เสียใจเมื่อไร แต่เราควรจะนึกเสียว่าเปนกรรมของเรา วาสนาไม่เคยคู่กัน มันจึงได้เกิดเหตุขึ้นเช่นนี้ เพราะฉนั้นเชิญคุณแต่งงานเสียกับคุณสำรวลเถิด และขอให้ลืมดิฉันเสียทีเดียว หักใจนึกเสียว่าดิฉันน่ะตายเสียแล้ว เลิกไปมาหาสู่กันเสียที ขอให้คุณอยู่ดีมีสุขกับคุณสำรวลต่อไปเถิด ส่วนดิฉันน่ะจะก้มหน้าทนทุกข์ไปคนเดียว นึกเสียว่าสิ่งใดที่แล้วๆ มาน่ะ เปนเรื่องฝันทั้งสิ้น เชิญเถิดค่ะ

เชิญคุณทิ้งดิฉันเสียเถิด อย่าห่วงใยถึงดิฉันเลย

นะคะ คุณคะ (ประยูรอ้ิงอยู่สักครู่หนึ่ง)

ประยูร

(ฉุน) เอ๊ะ นี่หล่อนจะไม่ไปกับฉันจริง ๆ แม่หรือนี่แม่เสลา

เสลา

(สอ๊น) ดิฉันยอมไปกับคุณไม่ได้ดอกค่ะ ดิฉันห่วงพ่อของดิฉัน เพราะแกชะรามากแล้ว

ประยูร

ฮะ ๆ ๆ ๆ ห่วงพ่อ ไม่ยอมไป เฮ้ย ฉันเข้าใจดอกน่ะ แม่เสลาการที่หล่อนไม่ยอมไปนี่น่ะ ฉันเชื่อว่าคงจะเป็นเพราะมีสิ่งอื่น ๆ อีกบ้างที่หน่วงเหนี่ยวน้ำใจหล่อนไว้ นอกจากพ่อของหล่อนเป็นแน่

เสลา

เถอะค่ะ ตามใจคุณเถิด คุณจะนึกอย่างไรก็ช่างเถิด ดีเสียอีก ที่คุณนึกเช่นนี้น่ะ จะได้

ทำให้คุณเสียใจน้อยลง ในการที่เราจะไม่ได้อยู่ด้วยกัน

ประยูร

เฮ่ย หล่อนไม่ต้องตีสำบัดสำนวนกลบเกลื่อนต่อไปอีกดอกน่ะ ฉันเชื่อแน่ทีเดียวว่าหล่อนคงจะมี... อื อย่าพูดเลยน่ะ คอยดูนะถ้าจริงเหมือนอย่างที่นึกไว้ละก็ คอยดูนะ คอยดู ๆ (โกรธสบัดหน้าออกไปทางประตูซ้าย เสลานั่งตลึงดูสักครู่หนึ่ง แล้วถอนใจลุกไปมองที่ประตูซ้าย แล้วกลับมากลางห้องอีก)

ฉากที่ ๓

เสลา

เอ๊ะ นี่อย่างไรพ่อกับแม่จึงได้หายไปนานนักนะ ขนาดนี้แล้วยังไม่เห็นกลับมาอีก เห็นพ่อแกว่าแกจะไปประเดี๋ยวเดียวเท่านั้น นี่ทำไมจึงได้นานเช่นนี้น่ะ เฮอ ออกหนักใจจริง ๆ ทีเดียวละ (คำ

เข้ามาทางประตูซ้ายตรงมาหาเสลา เสลา
เมินหน้าหนีโดยฤทธิ์เกลียด)

คำ

ไงสบายดีหรือยะ แม่เสลา เอ๊ะ นี่โกรธอะไร
ฉันหรือ จึงได้นั่งนิ่งเสียหน้าตาก็ไม่แลดู ที่ฉัน
มานี่น่ะ ฉันมีธุระนะ โปรดฟังหน่อยซิยะ ธุระ
ของหล่อนเองนะจ๊ะ ไม่ใช่ธุระของฉันดอก

เสลา

ธุระอะไรก็พูดไปเถิด ฉันได้ยินดอก

คำ

อ้า...ๆ ง่า... ลุงผลแกวานฉันให้มาขอณ
หล่อนว่า ง่า ว่า เดียวนี้เกิดความขึ้น แกจะกลับ
มาบ้านไม่ได้เสียแล้ว

เสลา

เอ๊ะ เกิดความอะไรขึ้นเล่า แล้วเดียวนี้พ่อ
ฉันอยู่ที่ไหนเล่า

คำ

ยย่นั้นแน่ะ เขาขังไว้ในห้างแน่ะ เดี๋ยวนี้
กำลังไต่สวนกันใหญ่ที่เดียว เพราะเขาสงสัยกัน
ว่า แกยักยอกเงินในห้างไปพันบาทกว่า ฉันดู
ท่าคดีเรื่องนี้ถึงศาลละก็ คงอยู่เปนแน่ เห็นจะ
ต้องเข้าคุกแน่

เสลา

เอ๊ะ อะไรจริงหรือ พิโธ่ พิโธ่ ก็แม่ฉันล่ะ
ไปเสียข้างไหนเล่าจึงยังไม่กลับมา

คำ

แกก็ถูกขังอยู่ด้วยเหมือนกันน่ะซิ เพราะเขา
สงสัยกันว่า แกเปนผู้เกี่ยวข้องในคดีเรื่องนี้ด้วย
เหมือนกัน

เสลา

พิโธ่ๆ ตายละๆ นายรู้ไหมเล่าย๊ะ ถ้ารู้
ละช่วยโปรดบอกฉันสักทีเถิดพ่อเจ้าประคุณ ว่า

นายห้างท่านจะทำอย่างไรกับพ่อ แลแม่ของฉัน
ต่อไป ท่านจะไม่กรุณาแกบ้างเลยทีเดียวหรือ เสีย
แรงแกทำการกับท่านมาเปนหมเปนนานแล้ว แล
ฉันเชื่อแน่ว่าเงินที่หายไปนั่นน่ะ พ่อฉันแกคงไม่
ได้ลักเอามาเปนแน่ทีเดียว

คำ

เฮ้อ ท่านคงไม่กรุณาดอก ถ้าอย่างแต่ก่อน
นี่แล้วละก็ อาจจะเปนได้ แต่เดี๋ยวนี้น่ะท่านเกลียด
แกมากนัก ท่านคงจะไม่กรุณาแกดอก

เสลา

พิโธ่ ทำไมเล่า ทำไมท่านจะไม่กรุณาแก่สัตว์
ผู้ยากเล่า พ่อฉันแกไปทำไมให้ท่านน่ะ ท่านจึง
จะไม่กรุณาแกเหมือนแต่ก่อน นายรู้ไหมเล่าจะ
ว่าท่านเกลียดแกเพราะเรื่องอะไร

คำ

ฉันก็ไม่ทราบแน่เหมือนกัน แต่เชื่อว่าคงจะ

เปน เพราะ เรื่องที่ หล่อน รัก กับ คุณ ประยูร หรือ อย่างไร

นั้น แหละ เพราะ ฉัน ได้ ยิน ลุง ผล แก บ่น ว่า ภาร

ที่ แก ต้อง หา ว่า แก ลัก เอา เงิน ไป ครั้ง นี้ น่ะ แก

เชื่อ แน่ ว่า คง จะ เปน เพราะ นาย ห้าง ท่าน แก ลัง พาล

โดย เหตุ ที่ โกรธ ว่า หล่อน รัก กับ ลูก ท่าน เปน แน่

เสลา

(ร้องไห้) โอ จริง ๆ จริง แน่ ที เดียว อย่าง ที่

นาย ว่า น่ะ พิโธ่ ๆ นี่ พ่อ แม่ ของ ฉัน ได้ รับ ความ

ลำบาก น่ะ ก็ เพราะ ฉัน คน เดียว ที เดียว ที ทำ ให้

คำ

ฉัน ก็ เชื่อ ว่า เปน เช่น นั้น เหมือน กัน

เสลา

ตาย จริง ละ ตาย จริง ๆ ท เดียว น ฉัน จะ ทำ

อย่าง ไร ดี นี่ จึง จะ ช่วย พ่อ แม่ ฉัน ได้ นาย ช่วย

โปรด แนะนำ ฉัน บ้าง ซิ

คำ

ฉัน ตรอง เห็น มี หนทาง อย่างเดียว เท่านั้นแหละ ที่ พอ จะ แก้ ไขได้

เสลา

ไหน มี หนทาง อย่างไร น่ะ นายโปรด บอกให้ ฉัน ฟัง บ้าง ซิ

คำ

หนทาง ที่พ่อของหล่อนก็ อยาก จะให้หล่อนกระทำ เช่นนั้นเหมือน กัน

เสลา

เอ๊ะ อะไร พ่อฉันก็อยาก ด้วย หรือ ไหนหนทาง อะไร น่ะ โปรด บอก เร็ว ๆ เข้า เถิด

คำ

อ๊อ หนทาง ง่าย นิดเดียว แหละ สำหรับ ที่ หล่อน จะ ทำ น่ะ

เสลา

ง่าย หรือ ยาก อะไร ก็ พูด มา เถอะ ฉัน จะได้ ทำ ตาม เพื่อ ฉลอง คุณ พ่อ แม่ ของ ฉัน ไง เล่า เร็ว ๆ เข้า ซิ ยะ

คำ

หนทาง น่ะ มัน ก็ มี อยู่ คือ หล่อน ก็ รู้ อยู่ แล้ว ไม่ ใช่ หรือ ว่า ท่าน นาย ห้าง ท่าน เคือง พ่อ ของ หล่อน เพราะ เรื่อง ที่ คุณ ประยูร รัก กับ หล่อน

เสลา

เออ น่ะ ทราบ แล้ว ละ ว่า แต่ พูด ต่อไป เถิด

คำ

นี่ แหละ ข้อ สำคัญ นัก ละ เพราะ เช่น นั้น แหละ ถ้า หล่อน ยอม เลิก เสีย กับ คุณ ประยูร ละ ก็ ฉัน เชื่อ ว่า ท่าน นาย ห้าง ท่าน คง จะ กรุณา ปล่อย พ่อ ของ หล่อน ให้ พ้น โทษ ไม่ ฟ้อง ร้อง ต่อไป เป็น แน่

เสลา

ก็เดี๋ยวนี้ฉันก็บอกเลิกกับเธอแล้วนี่น่ะ

คำ

ถึงฝ่ายหล่อนจะบอกเลิกแล้วก็เถิดน่ะ แต่ฝ่ายเธอก็ยังไม่ยอมเลิกนี่

เสลา

ก็เช่นนั้นจะให้ฉันทำอย่างไรเล่า

คำ

ฉันไม่รู้ละ หล่อนต้องทำให้เธอเลิกกับหล่อนถึงจะได้ ถ้ามิฉนั้นพ่อของหล่อนก็คงจะไม่ได้พันโทยเปนแน่

เสลา

โอ๊ ฉันเชื่อว่าเธอคงไม่ยอมเลิกดอก เพราะเธอรักฉันมากนัก ฉันจนปัญญาจริง ๆ ที่เดียวที่จะทำให้เธอเลิกได้น่ะ

คำ

พิโธ่ หล่อนต้องนึกบ้างน่ะ ว่าไม่มีผู้ใดอื่นอีกละ ที่จะช่วยพ่อของหล่อนได้นอกจากตัวหล่อนเอง เพราะเช่นนั้นแหละ ลุงผลแกถึงได้วานให้ฉันมาบอกหล่อน

เสลา

พิโธ่ ฉันก็ไม่รู้จะทำอย่างไรให้เธอกลับเกลียดฉันได้นี่น่ะ ถ้าทำได้ฉันก็จะทำดอก

คำ

ฉันเชื่อว่าถ้าหล่อนตั้งใจว่าจะทำจริงๆ แล้วก็คงทำได้ เอาเถิด ฉันจะช่วยออกบัญญาให้เอง หล่อนเขียนหนังสือเถิด ฉันจะบอกให้เขียนว่าอย่างไรเอง นี่แน่กระดาษดินสอเอ้า เอาซิเขียนซิ

เสลา

เอ๊ะ อะไรจะให้เขียนอะไร เขียนทำไมน่ะยะ

คำ

เถอะน่ะ เอาเถิด เขียนลงไปเถิดย่ะ เขียนเพื่อช่วยบิดาหล่อนให้พ้นภัยเท่านั้นแหละ

เสลา

เขียนว่าอย่างไรย่ะ เขียนถึงใครก็ไม่รู้นี่นะ

คำ

เถอะน่ะ หล่อนอย่าว่นนักเลย เขียนถึงเถ้าแก่ตุ้นเท่านั้นเอง คงช่วยพ่อแม่ของหล่อนไว้ได้ทั้งคู่เปนแน่ เอาเถิดน่ะ เชื่อฉันเถิดน่ะ อย่ามัวตรองอยู่เลย เขียนตามคำฉันบอกก็แล้วกัน ฉันไม่หลอกอะไรหล่อนดอก หวังดีต่อหล่อนจริง ๆ ทีเดียว

เสลา

เอาเถิด ะให้เขียนอย่างไรก็บอกมาเถิด ะได้เขียน อย่ามัวร่ำไรอยู่เลย

คำ

เอ้า เชียนซิ เรียนท่านเถ้าแก่ทราบ (เสลา
เชียนอย่างมือสันมือเสีย)

เสลา

เอ้า แล้วๆละ

คำ

สามวันเต็มๆ แล้ว เราไม่ได้พบกันเลย
(เสลาวางดินสอสยัดหน้า)

เสลา

นี่ทำไมถึงให้ฉันเชียนเช่นนี้เล่า

คำ

ก็เพื่อจะได้ช่วยพ่อของหล่อนให้รอดน่ะซิ (เสลา
ถอนใจใหญ่หยิบดินสอมาเชียนต่อไป)

เสลา

เอ้า แล้วๆละ บอกต่อไปอีกเถิด

คำ

เปนเพราะนายประยูรมันมาคอยกวนฉันร่ำไป มันคอยระวังไม่ให้กระดิกตัวไปข้างไหนได้ เพราะมันหึงดีฉันนัก (เสลาวางดินสอสี้น)

เสลา

ไม่ไหวแล้ว ๆ ฉันเขียนต่อไปไม่ได้อีกดอก จะเปนอย่างไรก็ตามทีเถิด ไม่เขียนละ (คำทำเปนหยิบหมวกกับร่ม)

คำ

ตามใจเถิด จะเขียนหรือไม่เขียนก็แล้วแต่หล่อนน่ะซิ เมื่อหล่อนจะไม่สงสารพ่อของหล่อนจะยอมปล่อยให้แกต้องไปเข้าคุกก็ตามใจ ฉันลาทีละ (ลุกขึ้นทำจะไป เสลาสี้น)

เสลา

เดี๋ยวช้าก่อน นายอย่าเพ่อไปเลย เอาเถิดฉันจะยอมเขียนต่อละ เอ้า เอาซิ เชิญบอกต่อไปซิ

คำ

ที่บอกเมื่อตะกี้น่ะ เขียนแล้วหรือยังเล่า

(เสลาเขียน)

เสลา

เอ้า บอกต่อไปเถิด แล้ว ๆ ละ

คำ

ดิฉันแกล้งบ่ว ให้มันโกรธดิฉัน เมื่อตะกี้
เอง เชื่อว่าพรุ่งนี้ มันคงจะไม่มาอีกเป็นแน่
เพราะฉะนั้น ขอเชิญท่านเถ้าแก่ โปรดไปคอยพบ
ดิฉันณที่ ๆ เคยพบกัน เวลาเย็นพรุ่งนี้ ให้จงได้
จากคนที่เถ้าแก่รักมาก เสลา

เสลา

เอ้า แล้ว ๆ ละ เอาไปซิ โอ้ย ใจฉันจะขาด
เสียแล้วละ นี่เท่ากับตัวฉันฆ่าตัวฉันเองทีเดียวน่ะ
นายน่ะ

คำ

กับอีสมบัติเขียนหนังสือเช่นนี้ ฉันไม่เห็น
มันจะปลาดอะไรเลยทีเดียวนี่นะ ก็เราคิดจะช่วย
พ่อของเราต่างหากเล่า

เสลา

เอาเถิด ๆ ถูกละ ๆ นี่ก็เห็นจะเสร็จธุระ
กันทีดอกกระมัง เชิญนายกลับไปเถิด จะได้ช่วย
จัดการให้พ่อฉันพ้นโทษกลับมาเร็ว ๆ

คำ

อ้อ ยังไม่เสร็จธุระทีเดียวดอก ยังมีข้อสำคัญ
อยู่อีกอย่างหนึ่ง คือ ฉันจะต้องขอให้หล่อนไปกับ
ฉันด้วยกัน ไปที่วัดข้างนี้ ไปสาบานตัวว่าหล่อน
จะไม่บอกกับใคร ว่าฉันสอนให้หล่อนเขียนหนังสือ
ฉบับนี้เปนอันขาด

เสลา

ทำไมมันปลาดอะไรทีเดียว ที่ฉันจะบอกกับ

คนอื่นน่ะ ดีเสียอีกนี่น่ะ คนเขาจะได้สรรเสริญ
ว่านายได้ช่วยให้พ่อฉันพ้นโทษ

คำ

ข้อนั้นน่ะจริงดอกย่ะ แต่ทว่าฉันไม่อยาก
ให้ใครๆรู้ เพราะเกรงว่าจะลือกันขนนายห้าง
ท่านรู้เข้า ท่านจะว่าได้ว่าฉันคิด...ง่า...ง่า...
คิดไม่ดี

เสลา

ก็ถ้าฉันไม่ยอมสาบาลเล่า

คำ

ถ้าไม่สาบาลให้ฉัน ฉันก็ไม่ยอมช่วยพ่อ
หล่อนเท่านั้นแหละ (เสลาอิ้งตรอง)

เสลา

เอ้า ถ้าเช่นนั้นก็เอาน่ะชิ มันเสียทุกทาง
ทีเดียวนะ เอาเถิดยอมละ นึกเสียว่าฉลองคุณ

พ่อแม่ที่เลี้ยงมา ขนโต ะเสียชื่อและเสีย อะไรๆ
ก็ต้องทำยอม เอาเถิด ไปก็ไปซิ อย่ามัวชักช้า
อยู่เลย (เสลาลุกขึ้นเดินออกไปทางประตูขวา)

คำ

(น้อง) ยะๆๆ สำเหร็จเราละทีนี้ ต่อไปต้อง
เปนของเราแน่ หนีไม่พ้นมือไปได้ดอกน่ะ (เดิน
ตามออกไปทางประตูซ้าย)

(ปิดม่าน)

องก์ที่ ๖

การตกแต่งโรงเหมือนกับองก์ที่ ๒

ฉากที่ ๑

(เมื่อเปิดม่าน นายถึกวิ่งเก่งกำลังยัดกวาดอยู่ สักครู่หนึ่ง นายประยูรพันธุ์พานิชเดินเข้ามาทางประตูข้างซ้าย)

ประยูร

ไงเจ้าถึก เห็นเจ้าเถ้าแก่ตุ้นมาที่นี่บ้างหรือเปล่าวะ

ถึก

(ไม่ทันได้ยินเลยพล่าม) อ้อ ใต้เท้าครับท่านนายห้างท่านถามหาใต้เท้าอยู่เมื่อกี้นี่แน่ะครับ

ประยูร

อุ๊ยะ เจ้านี่อย่างไรน่ะหว่า ถามว่าเถ้าแก่ตุ้น

มา ที่นี่หรือ เปล่า นี่ กลับไพล่ไปพูดถึงเรื่องอื่นเสีย
ได้ อื่ม ประเดี๋ยวนี้เอง

ถึก

(ตกใจ) ท่าน ๆๆๆ นั่งรอคอยพบท่านนาย
ห้างอยู่ที่ห้อง รับแขกนั่นแน่ะครับ

ประยูร

ไป๊ รีบตามออกมาเดี๋ยวนี้ไป บอกว่าข้ามี
ธุระร้อน อยากจะพบเร็วทีเดียวนะ

ถึก

ครับ (ออกไปทางประตูขวา)

ประยูร

ฮะ ๆๆๆ เราหนะเรา เสียแรงเกิดเปนลูกผู้
ชายกับเขาทั้งชาติ ปล่อยให้ผู้หญิงมันหลอกต้ม
เสียปนปี้ทีเดียว มัวหลงนึกว่ามันเปนคนดี ที่
แท้มันก็ชั่วเสียแสนที่จะชั่ว พิโธ่ รปก็งาม นามก็เพราะ ไม่นึกเลยทีเดียวนะ ว่าหัวใจมันจะกลาย

เปนเช่นนี้ไปได้ นี่หนังสือฉบับนี้ลายมือของมัน
แท้ๆ ทีเดียว จำได้แน่ไม่มีข้อสงสัยอะไรเลย จน
สักนิด เขียนถึงอ้ายเถ้าแก่ตุ้นฉอเลาะมัน เพราะ
เห็นแก่เงินของมันเท่านั้น มิน่าล่ะ มารยาบอก
กับเราว่าไม่กล้าไปกับเรา เพราะห่วงพ่อ ที่แท้
ก็ห่วงไอ้เจ้าเถ้าแก่ตุ้นนี่เอง เถอะ เปนอย่างไร
ก็เปนไปเถิด ขอแก้มือที่มันลวงเราให้จงได้ซิน่ะ
เปนหรือตาย ก็ยอมละ ยอมทนเอาที

ฉากที่ ๒

ตุ้น

(เข้ามาจากประตูทางขวา) อ้าๆๆๆ ลื้อ
อยากพกอั๊วทังลาย มีธุระอะลายหลือ

ประยูร

อ๋อ ก็ไม่มีธุระอะไรนักดอก แต่ว่าฉันเก็บ
หนังสือตกได้ฉบับหนึ่งเมื่อกลางวันนี้ ฉันเห็นว่าเปน

เรื่องสำคัญก็เลยเก็บเอามา. หวังว่าจะได้รับรางวัล
จากเถ้าแก่บ้าง เอ้านี่แน่ะ เอาของแกไปซิ (ตุ้นรับหนังสือมาดูแกล้งทำเปนตกใจ)

ตุ้น

เอ๊อ เต็งที เต็งที ทังลายอีไปตกอยู่ล่าย ลื้อล่ายมาจากหลาย พกที่หลายกัง อีไม่ลี ไม่ลี

ประยูร

อ๋อ ฉันเก็บได้ในห้องทำงานของฉัน ที่ในห้างนี้เอง และ

ตุ้น

ทังลายหลังสืออีจะไปตกอยู่ไลนั่งล่าย

ประยูร

อ๋อ ทำไมจะไปตกอยู่ไม่ได้เล่า ก็เมื่อกลางวันนี้เถ้าแก่ไปนั่งคุยอยู่กับฉันเปนนานนี่น่ะ แล้วบางทีคงจะล้วงของจากกระเป๋าเสื้อหรืออย่างไรนั่นแหละ หนังสือก็คงจะเลยตกลงมาด้วย โดยที่เถ้าแก่

ไม่ทันรู้ตัวก็อาจเปนได้ เอ้าเชิญอ่านซิเถ้าแก่เชิญเถิดน่ะ อย่าเกรงใจฉันเลย (ตุ้นทำเปนอ่านหนังสือ ประยูรควักปืนพกออกมาจากกระเป๋าเสื้อ ตุ้นเหลียวไปเห็นเข้าตกใจทิ้งหนังสือเสียวิ่งหนี)

ตุ้น
ตายห่องอ้า สื้ออ้า (ประยูรวิ่งไปฉุดตัวเข้ามา)

ประยูร
(พูดอย่างใจเย็น) เชิญรอก่อนซิน่ะ ท่านเถ้าแก่ จะด่วนรีบไปไหนเล่า ฉันอยากจะทวงเอารางวัล ค่าที่เก็บหนังสือได้ แกจะว่าอย่างไรเล่า

ตุ้น
ตายห่องน่อ พุกโธ่ สื้ออย่าทังข้าไปน่อ ไม่ต้องล้อเลียนน่อ

ประยูร

(ฉุน) ช้าย ไม่ล้อละหวะ เอาหริงๆ ทีเดียว
และ ฮึ ลองชิมลูกตะกั่วดูบ้างซี ว่ารศชาติ
มันจะเปนอย่างไร มันจะหวานชื่นใจเหมือนนาง
เสลานั่นไหม (ขยับปีนยกขึ้น ตุ้นวิ่งหนี
ประยูรวิ่งตามไปฉุดตัวกลับมาได้อีก แล้วเดิน
ไปใส่สลักประตูเสีย ตุ้นทำท่าขยับจะวิ่งอีก)

ประยูร

ช้าก่อนชิ จะด่วนไปข้างไหนเล่า เอ้า เอาชิ
จะไหว้พระหรือไหว้เจ้าอะไรก็รีบเสียซี เร็วๆ เข้า
เถิด (ตุ้นตัวสั่น)

ตุ้น

พุกโธ่ ล้อจะยิงอั๊วซิงๆ หลือ เล้ยวกัง
ตายหองน่อ ล้อฆ่าอั๊ว ล้อไม่กัวถูกตักหัวหลือ
ยางลาย

ประยูร

ฮ้าย ไม่กลัวละวะ ขะเปนไรก็เปนไปเถิด ยิง
จริงๆ ซิน่ะ ใครพูดเล่นเล่าวะ อยากช่มเหง
น้ำใจกันหนักน่ะหว่า ขะเอาไว้ทำไมเล่า (ขยับ
ปีนตุ้นร้องไห้)

ตั๊น
พุกโธ่ โต้หลงน่อ ลือเก๊บปีงไปเสียลีกว่าน่อ
อ๊วไม่ชอกซิงๆน่อ

ประยูร

บ๊ะ มานี่เถิกน่ะ อย่ามัวบ่นออดแอดอยู่เลย
นี่น่ะสารภาพเสียโดยดีน่ะ ว่าแกได้ถึงเนื้อถึง
ตัวกับนางเสลาบ้างแล้วหรือยัง ฮะ ว่าอย่างไรเล่า
พูดมาเสียโดยดีนะ (เอาปืนจ่อน่าอก)

ตุ้น
อ๊ายย่า อ๊ายย่า เอาปีงไปเสียน่อ เอาปีงไป
น่อ อ๊วขะบอกลือซิงๆทีเลียว ไม่โกหกน่อ

ประยูร

จะบอกก็บอกมาเสียเร็วๆ ซิ หรือไม่เช่นนั้น
ละก็ ลั่นเบ้งเดียวนี้ทีเดียว

ตุ้น

ป่าวน่อ ไม่ซิงทั้งนั้ง ลอปุเหลียวก่องน่อ
อย่าเพื่อลั่งปีงน่อ อ้ัวจะบอกให้ลือซิงๆน่อ ว่า
ลือถูกเขาโกงน่อ

ประยูร

อะๆๆๆ ไอ้ข้อนั้นน่ะ ไม่ต้องบอกดอกน่ะ
ข้ารู้แล้วละว่าข้าถูกผู้หญิงมันโกง ว่าแต่บอก
เดี่ยวนี้เถิด ว่าได้ถึงเนื้อถึงตัวกันแล้วหรือยัง
มิฉนั้นละตายเดียวนี้ทีเดียวนะ (ทำท่าจะยิง)

ตุ้น

โอ๊ๆๆๆ ปุเหลียวน่อ พ่ออ้า พ่อ อ้ัวบอกลือ
เสียวว่าพ่อโกงน่อ

ประยูร

อ้อ อ้าย ตา พ่อ น่ะ หรือ มันเปนผู้จัดการให้กับแก

ตุ้น

ปากโธ่พูดให้ฟังก็ไม่เข้าจาย เลียวก็โกดพ่อน่อ พ่อโกงลือน่อ อ้วไม่ลู้จักลูกผู้หญิงซิงๆน่อ ให้ตายหองซี

ประยูร

อือ แกน่ะหรือ ไม่รู้จักผู้หญิงคนนั้น ไม่รู้จักเลยทีเดียวหรือ หือ อะ ๆๆๆ ถ้าเช่นนั้นละก็ผู้หญิงมันก็รักแกข้างเดียวน่ะซี แล้วตาพ่อก็ช่วยเปนใจด้วย เชิญเถิดพ่อ เชิญเถิดเชิญโกหกแก้ตัวให้สบายเถิด ไปนะไป ออกไปเสียเดี๋ยวนี้ทีเดียว (ตุ้นวิ่งไปเปิดประตูข้างซ้ายประยูรถีบส่งออกไป) อะอ้าย คนระยำเช่นนี้น่ะ

จะฆ่ามันก็เสียกระสุน เสียรายีอาวุธเปล่า ๆ
รอไปแก้มือผู้หญิงดีกว่า เปนไรก็เปนไปเถิด
ไม่เสียดายดอกน่ะ ชีวิตน่ะเจ็บใจนัก (จะออก
ประตูข้างซ้ายก็พอเปลี่ยนสวนเข้ามาพอดี ประยูร
เห็นเข้าก็ชงัก)

ฉากที่ ๓

เปลี่ยน

เอ๊ะประยูร นั่นจะรีบไปไหนกันน่ะ พ่อมีธุระ
อยากจะพูดกับเจ้าสักสองสามคำ มานี่แน่ะ
นั่งลงพูดกับพ่อเดี๋ยวก่อนเถิด (ลงนั่งด้วยกัน)

ประยูร

คุณพ่อครับ ผมรับประทานโทษคุณพ่อเถิดครับ
ผมผิดจริง ๆ ทบงอาจขัดคาคุณพ่อ ผมพลาด
ถนัดทีเดียว แล้วแต่คุณพ่อจะด่าว่าอย่างไรก็
ตามใจเถิดครับ

เปลี่ยน

เอ๊ะ ค่า เข้า ทำไม เข้า ผิด อะไร พ่อไม่ เห็น
เข้า มี ความ ผิด อะไร เลย นี่ น่ะ

ประยูร

ความ ผิด เรื่อง ที่ ผม ไป หลง รัก นาง เสลา นั้น น่ะ
ซิ ครับ

เปลี่ยน

โอ๊ เรื่อง นั้น น่ะ หรือ เข้า ว่า เข้า มี ความ ผิด
ตรง กัน ข้าม ที เดียว พ่อ เอง เสีย อีก นั่น แหละ เป็น
ผู้ ผิด เป็น น่า ที่ ของ พ่อ เอง ที่ จะ ต้อง ขอ โทษ เข้า ที
ด่า ว่า เข้า เดี๋ยว นี้ พ่อ รู้ สึก ดี ที เดียว ว่า พ่อ
ผิด ไป เอง พ่อ เต็ม ใจ ที่ จะ ตาม ใจ เข้า ไม่ ห้าม
ปราม อีก ต่อ ไป ละ อ้าว นั่น ทำ ไม ร้อง ไห้ เล่า คุณ
เอา ซิ มี เรื่อง อะไร หรือ บอก พ่อ ให้ รู้ บ้าง ซิ

ประยูร

รับ ประทาน โทษ ผม เถิด ครับ คุณ พ่อ ผม ได้

คิดผิดไปเสียแล้ว เพราะไม่เชื่อคำคุณพ่อถึงได้เปนเช่นนี้ ผมพึ่งแลเห็นเดี๋ยวนี้เอง ว่าคุณพ่อกรุณาผมจริง ๆ และคุณพ่อคาดการลวงหน้าถูกแต่การมันก็ล่วงเลยไปแล้ว รับประทานโทษผมเถิดครับ อย่าถือโทษผมเลย พิโธ่ พิโธ่ ผมไม่ได้นึกเลยทีเดียวว่ามันจะเปนคนเช่นนี้ได้

เปลี่ยน

อะไรกันน่ะประยูร ที่เจ้าพูดเมื่อตะกี้น่ะ เจ้าหมายความว่าอย่างไร พ่อยังไม่เข้าใจเลยทีเดียว

ประยูร

ผมหมายความถึงนางเสลาน่ะซิครับ พิโธ่ พิโธ่ ที่คุณพ่อโกรธและห้ามน่ะ เปนการถูกแท้ทีเดียว แต่ผมคิดผิดไปเอง ไม่เชื่อคำคุณพ่อ

เปลี่ยน

หยุดที ๆ อย่าประชดพ่อเลย พ่อรู้สึก

แล้ว ว่า พ่อ ห้าม เจ้า ผิดไป เพราะฉนั้น พ่อ ถึงได้
เที่ยว ตาม หา ตัว เจ้า เพื่อ จะ ขอโทษ เจ้า

ประยูร

ขอโทษ อะไร ครับ ด่า ดี กว่า นาง เสลา คน นี้
น่ะ มัน .....

เปลี่ยน

(ชิง พูด อย่าง เร็ว ปรื๋อ) มัน ดี จริง ๆ ทีเดียว
สมควร กับ เจ้า แท้ ๆ พ่อ พึ่งได้ เห็น หน้า และ รู้จัก
มัน เมื่อ เช้า นี้ เอง แต่ พอ พ่อ เห็น เข้า ก็ ออก
กรุณา มาก ทีเดียว เขา เปน เด็ก ดี น่า รัก จริงๆ
เพราะ เช่น นั้น พ่อ ถึงได้ เต็มใจ ที่ จะ ยอม ให้ เจ้า รับ
เขา เปน ลูก เปน เมีย

ประยูร

เอ๊ะ อะไร นี่ คุณ พ่อ ก็ พลอย หลง มัน ด้วย หรือ
ครับ คุณ พ่อ เชื่อ หรือ ครับ ว่า มัน ดี สมควร ที่
เรา จะ เลี้ยงได้

เปลี่ยน

ไม่ใช่ แต่ว่าพอสมควรและ พ่อเห็นว่าสมควรอย่างยิ่งทีเดียวที่เจ้าจะเลี้ยงเขา

ประยูร

ยะ ๆ ๆ ๆ คุณพ่อเคยดูคนไม่ค่อยจะผิดเลยทีเดียวครับ คราวนี้พลาดได้

เปลี่ยน

ไม่พลาดละ พ่อเห็นแล้วทีนี้ พ่อยอมละแต่ก่อนนี้ไม่ได้เห็นถึงพลาดไป เดี๋ยวนี้ได้เห็นตัวเขาแล้ว พ่อยอมละ ยอมตามใจให้เจ้าแต่งงานกับเขา ตามสมัค

ประยูร

ไม่ไหวละครับ กระผมกราบลาคุณพ่อทีก่อนละ (วิ่งออกประตูทางซ้ายไป)

เปลี่ยน

เอ๊ะ อะไร นะ นั่น ๆ ะ ด่วนไป ข้างไหน เล่า

(ตามออกไป ทางประตู ซ้าย)

(ปิดม่าน)

องก์ที่ ๗

การตกแต่งโรงอย่างในองก์ที่ ๑

ฉากที่ ๑

(เมื่อเปิดม่านมีนายผลอารีนั่งอยู่ข้างหนึ่ง
นางสาวเสลาอารีนั่งสีซอนอยู่อีกข้างหนึ่ง)

ผล

หนูเอ๋ย ถ้าหนูรักพ่อแล้วละก็ อย่าร้องไห้ร้องห่มไปนักเลยลูก พ่อเห็นเข้าร้องไห้เข้าเมื่อไรละ พ่อกลุ้มใจจริงๆทีเดียว ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร (ประยูรเข้ามาทางประตูซ้าย ต่างตกตลึงกันหมด เสลาหลบไปข้างหลังพ่อร้องไห้)

เสลา

โอ๊ พ่อจ๋าพ่อ แน่เธอมานั่นแล้ว ตายละ
คงเกิดความใหญ่เปนแน่ทีเดียว

ผล

อ้าว คุณประยูร ปลาดจริงๆละ นี่คุณมาที่นี่ทำไมอีกเล่า

ประยูร

ระมาทำไมเล่า ก็มาขอบใจแม่เสลาน่ะซิ ขอบใจที่ซื่อตรงต่อฉันนัก มิเสียแรงที่ฉันรักราวกับชีวิต ก็ไม่เสียแรงเปล่าดอก

ผล

เอ๊ะ อะไรอยู่ดีๆก็ฉุนออกเลอะ มาพูดประชดประชันเอาเรื่องเอาราวอะไรกันน่ะ ประหลาดจริงๆทีเดียวละ

ประยูร

จริงซิ ประหลาดละ ฉันน่ะมันเลอะละ มันไม่เหมือนกับแต่ก่อนเสียแล้วนี่ ฉันเชื่อทีเดียวฉันเข้าใจดีดอกน่ะ ไม่ต้องพูดดอก

ผล

พิโธ่ ผมยังไม่ทราบว่า ทางเหนือทางใต้ อะไรกันเลย คุณมาทำไมก็ไม่ทราบ มาถึงก็ฉุนออกโครมๆเช่นนี้ จะให้ผมเข้าใจคุณว่าอย่างไรเล่า

ประยูร

ก็จะเข้าใจอย่างไรได้เล่า เพราะเดี๋ยวนี้มันผิดกับแต่ก่อนเสียแล้วนี่ ก่อนนี้น่ะ มีคนคอยดูนาฬิกากันอยู่เสมอทีเดียว ว่าเมื่อไรจะถึงเวลาที่ฉันจะมา แต่เดี๋ยวนี้น่ะถ้าฉันมาละก็ ดูเหมือนจะกลับทำให้คนเดือดร้อนกันเสียด้วยซ้ำไป

ผล

อย่าเลยครับ อย่าพูดให้มันมากหมอมากความไปเลย เชิญคุณกลับเสียดีกว่า ผมสังเกตดูตั้งแต่แรกคุณเหยียบเข้ามาในบ้านผม ก็ทำให้พวกผมต้องเดือดร้อนเหลือเกินทีเดียว คุณอย่า

มาอีกต่อไปดีกว่า ด้วยเหมือนกันละก็

ถ้าคุณต้องพลอยเดือดร้อน

ประยูร

เอ๊ะ ช้าก่อนซิ อย่าเพ่อไล่ฉันเสียง่ายๆ ก่อนซิ ฉันมาคราวนี้น่ะ ไม่ใช่พาความเดือดร้อนอะไรมาดอกนะ คราวนี้มาดีไม่ใช่มาร้าย ดอก ฮะๆๆๆ

ผล

(ฉุน) อย่าพูดเลยครับ ผมดูสีหน้าคุณผมก็รู้ดอก ว่าไม่ใช่มาดี

ประยูร

(แดกดัน) อ้าว มาดีจริงๆนะ มาบอกข่าวว่าคุณพ่อท่านอนุญาตให้ฉันแต่งงานกับแม่เสลาแล้วละ เพราะฉนั้นฉันจึงได้มา เพื่อจะได้รับหล่อนไปด้วยกันอย่างไรเล่า

ผล

(แค้น) อะ ๆ ๆ ๆ เห็นไหมเล่าลูก ได้ยินเธอเย้ยเราไหมเล่า พิโธ่มนุษย์เอ๋ยมนุษย์ ทำความฉิบหายให้กับเขาแล้ว ยังจะมีหน้ามาเย้ยกันอีกก็ได้ด้วย

ประยูร

อ๊ะ ฉันไม่เย้ยดอก ฉันพูดจริง ๆ นะ สบณให้ก็ได้จริง ๆ ทีเดียว ว่าคุณพ่อของฉันน่ะ ท่านอนุญาตแล้วละ อะ ๆ ๆ ๆ จะว่าอย่างไรเล่าแม่เสลา นี่หล่อนไม่เชื่อฉันดอกหรือนี่ หรือเชื่อแต่ว่าไม่ยินดีจึงได้ก้มหน้านิ่งเฉย ถ้าข่าวนี้ไม่เปนที่พอใจหล่อนแล้วละก็ บางทีข่าวอื่นจะพอใจบ้างดอกกระมัง เอ้า ดูข่าวนี้ซิ เห็นจะชอบดอก

(โยนหนังสือที่ถึงเถ้าแก่ต้นให้เสลา เสลารับไปดูแล้วซบหน้าสอน)

ผล

อะไรน่ะครับ คณหมายความว่าอะไรน่ะ ที่คุณพูดกับนางหนูมันเมื่อตะกี้น่ะ ผมยังไม่เข้าใจเลยและ

ประยูร

อี ถ้ายังไม่เข้าใจก็เหลียวไปดูนั่นแน่ะ (ชี้ไปที่เสลา)

ผล

อ้าว ตายจริงละ อะไรกันอีกเล่า ร้องไห้ร้องห่มทำไมอีกเล่าลูก เดี๋ยวจะเปนลมเปนแล้งไป

ประยูร

ไฮ้ อย่าวิตกไปเลยน่ะ ไม่เปนไรดอกน่ะ ผิดนักก็เปนแต่เพียงกลแตกเท่านั้นเองแหละ ไงเสลา เขียนหนังสือนี่จริงไหม พูดมาซิ

เสลา

พิโธ่ พ่อจ๋าพ่อ หนังสือฉบับนี้มันจะฆ่าลูกเสียแล้ว

ผล

หนังสือ อะไร กัน นะ ลก

ขุ

ประยูร

(เย้ย) มัน จะ ฆ่า เพราะ มันไป ตก ถึง มือ คน ที่ไม่ ต้อง การ จะ ให้ รู้ เช่น นั้น ดอก กระมัง จะ ว่า อย่างไรเล่า เขียน หรือ เปล่า ล่ะ (เสลา นิ่ง ตรอง อยู่ สัก ครู่ หนึ่ง)

ขุ

เสลา

(เด็ด ขาด) เอา เถอะ ดิฉัน ยอม รับ กับ คุณ ละ ว่า ดิฉัน เขียน จริง (ประยูร ตลึง เอา มือ ปิด หน้า เงียบ สงัด กัน อยู่ ครู่ หนึ่ง)

เสลา

(อ่อน หวาน) คุณ ประยูร คะ ดิฉัน ก็ ยอก คุณ ตาม จริง แล้ว ละ ว่า ดิฉัน เปน ผู้ เขียน ดิฉัน ฆ่า ตัว ของ ดิฉัน เอง ด้วย หนังสือ ฉบับ นี้ เพราะ ฉะนั้น คุณ อย่า ได้ เสีย ดาย ดิฉัน เลย เชิญ เถิด ค่ะ เชิญ

ทั้งดิฉันเสียเถิด อย่าอาลัยเลย เชิญคุณรีบ
ไปเสียเถิด นึกว่ากรณาดิฉัน อย่าทรมานให้
ดิฉันต้องคับใจต่อไปอีกเลย

ประยูร

ไปซีหล่อน ทำไมจะไม่ไป อยู่อย่างไรไหว
เล่า หัวใจฉันจะระเบิดเสียแล้ว และฉันจะไม่
ขอกลับมาเหยียบบ้านนี้อีกต่อไปทีเดียว ครั้งนี้
แหละเปนครั้งสุดท้าย ที่ฉันจะเหยียบบ้านนี้ละ
(นิ่งอยู่สักครู่หนึ่ง) แต่นั่นแหละแม่เสลา
ไหนๆเราก็จะต้องจากกันไปชั่วนิรันดรเสียแล้ว
ขอให้หล่อนโปรดกรุณาเพื่อนยากที่หล่อนเคยรักเคย
ใคร่ อีกสักครั้ง เปนครั้งสุดท้ายเถิด ฉัน
แสบหัวอกเต็มทีทีเดียว หล่อนโปรดชงกาแฟที่
เคยชงให้ฉันกินเสมอๆนั่น ให้ฉันอีกสักถ้วย
เปนถ้วยสุดท้ายจะได้หรือไม่ได้เล่า จะได้กินให้
ระงับความกระวนกระวายสักหน่อย ไงล่ะ โปรด

หน่อยชิ (เสลาออกประตูข้างขวา ประยูรแล
ตาผล ต่างนั่งอิงอยู่สักครู่ ตาผลชำเลืองดู
ประยูรอย่างสงสาร)

ฉากที่ ๒

ผล

คุณประยูรครับ เป็นความสัตย์ความจริง
ของผมทีเดียว ผมพลอยเสียใจด้วยแท้ๆ ที่
มันเกิดยุ่งๆยิ่งๆกันขึ้นเช่นนี้ จนเราจะไม่ได้
คบค้ากันอย่างแต่ก่อนอีกเสียแล้ว

ประยูร

ขอบใจละ ช่างเถิดแก อย่าพูดถึงมันอีกเลย
การมันก็แล้วๆไปแล้วละ เออแต่นี่แน่ะ แกจำ
ได้ไหม ว่าทีแรกน่ะอย่างไรกัน ฉันจึงได้เหยียบ
เข้ามาในบ้านแกนี้

ผล

อะไรคุณจำไม่ได้ดอกหรือครับ ก็คุณมาวานผมต่อเพลงใบ้คลั่งให้คุณอย่างไรล่ะครับ

ประยูร

เออถูกละ จริงซิ ฉันมาหัดซอกับแก แล้วฉันก็เลยเห็นแม่เสลาเข้า แล้วฉันก็รักลูกแก แกก็ไม่ว่าอะไร ทำหนฉันต้องเดือดร้อนถึงเพียงนี้ (ผวาเข้าไปกอดคอผลสอื้น) แต่นั่นแหละไม่ใช่ความผิดของแกดอก เป็นความผิดของตัวฉันเอง ฉันไม่ดีเอง (ผลเอามือเช็ดน้ำตาตัวที่ไหลออกมา)

ผล

ผมจะผิดหรือไม่ผิดนี่ะ คนไม่เห็นดอก แต่เทวะดาท่านเห็น ผมอยากจะห้ามคุณออกจะตายไป ว่าอย่าให้รักนางเสลา เพราะคงจะไม่ได้อยู่ด้วยกันได้ แต่เกรงใจคุณก็ไม่กล้าพูดซิน (ต่างอึ้ง)

ประยูร

ประหลาด ริง ๆ ทีเดียว นะ ฉันไม่ได้ เคย นึก เลย ทีเดียว ว่า ไอ้ การ หัด สีซอ น่ะ มัน อา จะ ก่อให้ เป็น เหตุ ใหญ่ โตได้ ฉันเชื่อ ว่าฉัน จะต้อง ใช้ ค่า ศึกษา นี่ โดย ราคา แพง มาก ที เดียว ถึง แก ก็ เถิด อย่า นึก นะ ว่า แก จะได้ กำไร ฉันเชื่อว่า จะขาดทุน เหมือนกัน บางที จะขาด ทุน หน หมด ตัว ก็ อา จ จะ เป็นได้ พิโธ่ ไม่ควร จะ ริ หัด สีซอ เลย ทีเดียว นะ เรา นะ (เอา มือ ปิด หน้า เงียบ กัน อยู่ สัก ครู่ หนึ่ง)

ผล

เอ๊ะ นี่ กา แฟ ยัง ไม่ แล้ว หรือ อย่างไร นะ ผม จะ ต้องไป ดู ที ก่อน คุณ อยู่ คน เดียว ก่อน นะครับ

ประยูร

(พูด อย่าง สติ ลอย ๆ) ฉันยังไม่ ต้อง การ นัก ดอก แก นี่ แน่ะ..... เอ๊ะ นี่ จะ ถาม อะไร ลืมไป เสีย แล้ว ละ อ้อ อ้อ นี่ น้า สอน แก หาย ไปไหน เล่า

ผล

เขาไปพยาบาลน้องสาวเขาครับ น้องเขาเจ็บมาก มะรืนนี้หรืออย่างไรนั่นแหละ เขาจึงจะกลับ คุณมีธุระอะไรหรือ สั่งผมไว้ก็ได้นี่ครับ

ประยูร

เปล่าไม่มีธุระอะไรดอก เออนี่แน่ะลุง ลุงน่ะมีลูกแต่เพียงแม่เสลาคนเดียวหรือ หรือว่ามีอีก

ผล

ผมมีกับเขาคนเดียวเท่านี้แหละครับ เพราะเช่นนั้นแหละ ผมจึงได้รักมันนัก ผมก็มีที่หวังอยู่แต่เพียงเท่านี้แหละครับ ที่พอจะฝากผีฝากไข้ได้ เดชะบุญคุณพระคุณเจ้า ขอให้ช่วยคุ้มเกรงรักษา อย่าให้มันเป็นอันตรายเจ็บไข้ล้มตายอะไรเลย จะได้เป็นที่พึ่งสำหรับผมต่อไป (ประยูรสงสารเมินหน้าหนี สักครู่หนึ่งหันกลับมา)

ประยูร

เออ นี่ แน่แก เมื่อ ตะกี้ นี้ เรา พูด กัน ถึง เรื่อง หัด ซอ ยังค้าง อยู่ (ควัก ธนบัตร์ ม้วน หนึ่ง ในกระเป๋า เสื้อ ออกมา ส่งให้) เอ้า นี่ แน่ะ ฉัน ยังไม่ได้ ให้ รางวัล อะไร แก เลย

ผล

อะไร ครับ คุณ นี่ คุณ ทำ อะไร เช่น นี้ นี่ ผมไม่ รับ ประทาน ค่า จ้าง ดอก เอา เงิน ของ คุณ คืน ไป เถิด ผม สอน ให้ คุณ เปล่า ๆ ไม่ คิด เอา อะไร ทั้ง นั้น แหละ ถ้า ต่อไป ภาย น่า ผม ขัด สน เมื่อ ไร จึง จะ ไป ขอ ทาน คุณ กิน บ้าง

ประยูร

เถอะ น่ะ เอา ไป ไว้ เสีย ก่อน เถิด น่ะ ใคร จะ ไป รู้ ได้ เล่า ว่า ฉัน จะ ตาย เสีย เมื่อ ไร บาง ที แก จะ ไม่ ได้ พึ่ง ฉัน ต่อ ไป อีก ก็ อาจ จะ เป็น ได้

ผล

ไอ้ข้อนั้นน่ะ ผมไม่วิตกกอก คุณยังหนุ่มยัง
แน่นอยู่นักไม่ตายก่อนผมได้ดอกน่ะ ผมเสียอีก
นั่นนะจะตายก่อนคุณ คุณจะไม่ได้ใช้ผมไปอีกนาน
เท่าไรดอก

ประยูร

เรื่องใครจะตายก่อนตายหลังนั่นน่ะ มันไม่เที่ยง
ดอกแก คนหนุ่มๆ อาจจะตายก่อนคนแก่ก็ได้นะ
ลุงนะ มีถมไป ไม่ควรจะประมาทเลยทีเดียว
ฉันเคยเห็นมาหลายรายแล้ว ที่หนุ่มๆสาวๆตาย
ก่อนคนแก่น่ะ เช่นแม่เสลาเป็นต้น ก็อาจจะตาย
ได้ก่อนเราก็ได้ ไงจริงไหมลุง

ผล

ไอ้ข้อนั้นก็ต้องแล้วแต่บุญแต่กรรมน่ะซิครับคุณ
จะทำอย่างไรได้เล่า แต่ผมเชื่อว่า ลูกผม คง

ไม่ ตาย ก่อน ผม ดอก เพราะ มัน ยัง สาว อยู่ ทั้ง มัน ก็ไม่ มีโรค มี ภัย อะไร ด้วย

ประยูร

เอ๊ะ อย่า ประมาท นะ ข้อ นั้น น่ะ ประมาท ไม่ได้ ดอก มัน อาจ จะ กลับ กัน ก็ได้ เออ ว่า แต่ เหตุใด แก ถึง ไม่ รับ เงิน ที่ ฉัน ให้ แก เล่า เอ้า เอา ไป ซิ

ผล

ใช้ อะไร ครับ เปน เก้า ใบ สิบ ใบ มาก ไป ละ ครับ ถ้า จะ ให้ ราง วัล ผม สำหรับ การ หัด ซอ ก็ เพียง สัก ๒ ใบ ๒๐ บาท ก็ ดู เหมือน จะ เกิน พอ

ประยูร

เฮ่อ เอา ไป เถิด น่ะ ฉัน เอา ไว้ ก็ ไม่ มี ประโยชน์ ไม่ รู้ ว่า จะ เอา มัน ไป ทำ อะไร ได้ ดอก เอ้า นี่ แน่ะ เอา ไป ซิ (ผล รับ เอา ไป ถือ ไว้)

ผล

ใบ ละ ๑๐ บาท ๑๐ ใบ ก็ ร้อย บาท แล้ว ครับ

นี่ดูเหมือนจะกว่า ๑๐ ใบเสียด้วยซ้ำไป เกินกว่าค่าแรงมากนักครับ (คลี่ออกนับ) โอ๊ตายละครับคุณครับ นี่อะไรกันนี่ คุณน่ะหัวเสียใหญ่เสียแล้วละตายจริง นี่ไอ้แข้งทั้งนั้นนี่ครับ

ประยูร

ก็มันประหลาดอะไรนักเล่าแกเอ๋ย

ผล

โอ๊ ประหลาดซิครับ ใบละพันกว่า ๑๐ ใบทีเดียวนี่ครับ เพียง ๑๐ ใบก็เข้าไปหมื่นหนึ่งแล้วนี่กว่าหมื่นไปเป็นกองสองกอง

ประยูร

ก็ใครเถียงว่าอะไรเล่า (ผลตลึงสักครู่ใหญ่ๆ)

ผล

คุณครับ ผมถามจริงๆเถิด นี่คุณจะหมุนให้

ผมไปทำความสำคัญอะไรให้คุณหรือ จึงได้ให้เงิน
ผมมากมายถึงเพียงนี้

ประยูร

เอ้ย อย่าสงสัยอะไรไปเลยน่ะ ฉันไม่หวังอะไร
เป็นการตอบแทนจากแกดอก ที่จริงเงินนี่น่ะ ฉัน
ควรจะให้แกนานแล้วละนะ เป็นรางวัล ค่าที่ฉัน
ได้เคยอาศรัยใช้สรอยแกมา และทั้งการที่ฉันได้
เข้ามาเที่ยวเล่นในบ้านแกบ่อย ๆ นี้ ก็ทำให้แกต้อง
เปลืองตัวเข้าไปมากเหมือนกัน ซื้อกาแฟบ้าง หมาก
พลูบุหรี่บ้าง สำหรับรับรองฉัน เพราะเช่นนั้น
ฉันต้องตอบบุญคุณแก และไม่ได้หวังว่าจะใช้ให้
แกทำอะไรเลยสักอย่างเดียว (ผลกอดประยูร)

ผล

คุณครับ ผมไม่ทราบว่าผมจะฉลองคุณคุณ
อย่างไร ให้สมกับเงินมากมายนี้ได้เลยทีเดียว ให้
ตกนรกไปเถิดเอ้า เป็นความสัตย์ความจริงทีเดียว

ถ้า แม้คุณ เปนไพร่ๆ เช่น เดียว กับ ผม แล้ว และ ถ้า นางหนู มันไม่ รัก คุณ ละ ก็ ผม เปน ตี ตาย ทีเดียว (ประยูร ได้ ยิน คำ ท้าย เข้า เมิน หน้า หนี)

ประยูร

ขอย ใจ ละ แก อย่า เลย น่ะ อย่า พูด ถึง เรื่อง นี้ อีก เลย เอา เงิน เก็บ เสีย เถิด (ผล เก็บ เงิน ลง กระเป๋า)

ผล

อะ ๆๆๆ ดี จริง ๆ ที เดียว ผม ไม่ ต้อง ทำ งาน อีก ต่อไป ละ สบาย แล้ว เลิก กัน ที พอ กิน ไป จน ตาย ที เดียว นาง หนู ก็ เหมือน กัน เห็น จะ ได้ แต่ง ตัว เทียม หน้า เพื่อน ฝูง เขา ได้ และ คราว นี้ ผม จะ ซื้อ แหวน ซื้อ สาย สร้อย ข้อมือ เพ็ชร์ ให้ มัน ใส่ ให้ สรวย ที เดียว คอย ดู ซิ ครับ คอย ดู เถิด ถ้า แต่ง ตัว หรู ๆ เข้า แล้ว มัน จะ สรวย ขึ้น กว่า เดียว นี้ อีก มาก ที เดียว นะ ครับ

ประยูร

(ฝน) ขอทีเถิดน่ะ ถ้ารักกันแล้วละ ก็แกอย่าพูดถึงเรื่องนี้อีกเลยน่ะ (เสลาเข้ามาจากประตูขวา ยกเอากาแฟออกมาตั้ง)

ฉากที่ ๓

เสลา

คุณคะ ถ้าไม่หวานละคุณโปรดบอกนะคะ ดิฉันจะได้เติมน้ำตาลให้อีก แต่เชื่อว่าคงจะหวานพอดอก เพราะดิฉันใส่น้ำตาลหลายก้อนแล้ว

ประยูร

เออนี่แน่ะ ลุง ฉันเกือบลืมเสียสนิทที่เดียว และลุงจะช่วยส่งเคราะห์ฉันสักหน่อยจะได้หรือไม่เล่า

ผล

ได้ซิครับ อะไรน่ะครับ

ประยูร

อ้อ ธุระนิดเดียวแหละ เพราะวันนี้ฉันจะไม่กลับ

ไป กิน เข้า ที่ บ้าน เดี๋ยว หน่อย คุณ พ่อ ท่าน จะ คอย ฉัน
เพราะ นึก ว่า ฉัน จะ กลับไป กิน เข้า ที่ โน่น ฉัน ลืม เรียน
ท่าน ไป แก ช่วย เอา หนังสือ นี่ ไป ให้ ท่าน จะได้ หรือ
ไม่ เล่า

ผล

ให้ ผม เอาไป ให้ คุณ พ่อ ของ คุณ นั่น น่ะ หรือ ครับ ตาย
ละ ครับ ท่าน ยิ่ง ไม่ อยาก จะ เห็น หน้า ผม อยู่ ด้วย แล้ว
ไม่ ต้อง ไป ส่ง ให้ กับ ตัว ท่าน เอง ดอก น่ะ

ประยูร

ฮ้าย ไม่ ต้อง ไป ส่ง ให้ กับ ตัว ท่าน เอง ดอก น่ะ
มอบ ให้ เจ้า ลึก มัน เอา ขึ้น ไป ให้ ท่าน ก็ ได้

ผล

ถ้า เช่น นั้น ละ ก็ ได้ ครับ (ลุก ขึ้น จะ ไป)

เสลา

พ่อ จ๋า พ่อ พ่อ ให้ ฉัน ไป แทน เถิด พ่อ อย่า ไป
เลย ฉัน จะ เอา ไป ให้ เอง

ผล

ไม่ได้ดอกน่ะ มืดค่ำแล้ว เปนผู้หญิงริงเรือ
ะไปอย่างไรน่ะ พ่อไปเองเถิด (ออกไปทาง
ประตูซ้าย)

ประยูร

อ้าว นั่นแน่ เสลา จุกเทียนไปส่งพ่อของหล่อน
ทีซิมันมืดนัก เดี๋ยวแกะตกกระไดลงไป ตา
แกยิ่งไม่ค่อยะเห็นอยู่ด้วย

เสลา

พ่อจ๋า ประเดี๋ยวะพ่อ รอประเดี๋ยวเถอะ (รีบ
จุดเทียนแล้วตามพ่อออกไปทางประตูซ้าย)

ฉากที่ ๔

ประยูร

ะ ๆๆๆ เราเคยเปนคนรักชื่อเสียงเกียรติยศ
มามากแล้ว ทีนี้ะต้องกลับเปนตัวอ้ายผู้ร้ายใหญ่

ข้างละ ผู้ร้ายฆ่าคนตายโดยเหตุนาด้วย (ควักเอาห่อยาพิษออกมาจากกระเป๋าเสื้อ ใส่ลงในถ้วยกาแฟ พอเสร็จก็พอเสลาเดินช้า ๆ หน้าม่อยเข้ามาจากประตูซ้าย เอาเทียนวางลงไว้แล้วก็นั่งก้มหน้า นาน ๆ ก็ชำเลืองมองไปดูหน้าประยูรเสียครั้งหนึ่ง ข้างประยูรก็นั่งนิ่งไม่พูดจาว่าอะไร)

เสลา

(อ่อนโยน) คุณคะ คุณ คุณแพ้สะกาดิฉันอยู่

๒ กระดาน คุณจะเล่นแก้ตัวอีกหรือไม่เล่าคะ

(ประยูรนิ่งไม่ตอบว่ากระไร นิ่งกันอยู่สักครู่หนึ่ง)

เสลา

คุณคะ ผ้าเช็ดหน้าที่ดิฉันรับกับคุณไว้ว่า จะชักให้น่ะ ดิฉันลงมือชักไปแล้วข้างละคะ คุณจะดูไหมละคะ (ประยูรนิ่งอีก)

เสลา

โอ เคราะห์ดิฉันช่างร้ายเสียจริง ๆ ทีเดียวนะ

ประยูร

ฮึ ก็อาจจะเปนได้จริงอย่างที่ว่า

เสลา

วันนี้พี่คุณเห็นจะไม่สู้ดีนักนะคะ

ประยูร

จ้ะจริงละจ้ะ พี่นี้ไม่ดี ฉันคลั่งรัก ฉันยอมรับละเอ้า ว่าฉันน่ะมันเปนบ้า ฮะๆๆๆ คำนี้ละเหมาะนักละ เอาเถิดฉันน่ะมันคลั่ง คนคลั่งน่ะมันอาจจะทำอะไรๆได้สาระพัดทีเดียวนะ หล่อนนะ (ยกถ้วยกาแฟขึ้นดื่มเข้าไปหน่อยหนึ่ง แล้วกลับตั้งลงไว้) ฮึ แม่เสลา กาแฟนี้มันก็พลอยจืดไปตามหัวใจของหล่อนด้วยเหมือนกันนะ ปลาดแท้ๆทีเดียวละ

เสลา

พิโธ่ ตายจริงล่ะ น้ำตาลเปนกองสองกอง ยังหาความว่าจืดได้ จริงละค่ะ เวลาดีละอะไร

มันก็ดูดีไปหมด แต่ถ้าเวลาร้ายละก็มันก็ไม่ดีไป
ทั้งนั้นแหละ

ประยูร

อะ อย่าทำสำบัดสำนวนไปเลยหล่อน ไม่เชื่อ
ก็เชิญลองชิมดูเองสักสองสามอึกซิ คงได้รู้รส
ดอก ไม่เช่นนั้นหน่อยก็จะหาว่า ฉันหาความ
หล่อนเปล่าๆเปลือยๆ อย่างไรเล่า ลองดูหน่อยซิ
เชิญ เชิญลอง (เสลาเกรงใจจำยกขึ้นดื่ม)

เสลา

ตายจริง กาแฟหวานออกเจ็บเช่นนี้ยังหา
ว่าดีอีก ถ้าเช่นนี้ละก็เต็มทีละ

ประยูร

อะๆๆๆ หวานซิ ทำไมจะไม่หวานละ หวาน
เหมือนวาจาหล่อนที่เคยพูดลวงฉันเหมือนกันนั่นแหละ

เสลา

โอ คุณคะคุณ คุณน่ะมีนึกว่า ดีฉันเป็น

คนชั่วช้านักละกระมัง จึงได้ตั้งหน้าตั้งตาพาลคิดฉัน
เสียจริง ๆ เอาเถิดรอไปก่อนเถิด คงได้เห็นกัน
สักวันหนึ่งดอก ว่าคิดฉันน่ะชั่วช้าหรือไม่ หรือว่า
ใครหุนหันพลันแล่นอย่างไรแน่ วันไม่มีวันเดียว
ดอก คงได้เห็นกันสักวันหนึ่งดอกน่ะ

ประยูร

โอไม่มีวันเสียละ ที่ฉันจะได้เห็นใจหล่อนน่ะ

เสลา

มีซิคะ ทำไมจะไม่มี ไม่วันใดวันหนึ่งก็คง
ได้เห็นกันดอก

ประยูร

โอ๊ ฉันเชื่อว่าคงไม่มีวันอีกเป็นแน่ (ถอด
เสื้อชั้นนอกออกโยนทิ้ง) จะใส่มันทำไมต่อไป
อีกละให้ร้อนเปล่า ๆ ต่อไปนี้ก็ไม่ต้องมีวันใส่กัน
อีกแล้วนี่

เสลา

เอ๊ะ ตายจริง นั้นคุณคลั่งทำอะไรเช่นนั้นน่ะ

ประยูร

อ่อ ฉันร้อนอึดอัดกระวนกระวายนัก ถอดเสื้อออกทิ้งให้มันสบายเสียที

เสลา

อ้าว ถ้าเช่นนั้นก็รับประทานกาแฟเสียอีกซิ หวานชื่น ๆ ใจจะได้ระงับความกระวนกระวายได้

ประยูร

ชะ ๆๆๆ จริงละหล่อน กาแฟของหล่อนนั้นแหละเห็นจะช่วยระงับความกระวนกระวายของฉันได้แน่นอนทีเดียว แต่ช่างเถอะย่ะ ขอบใจละ ไม่ต้องเปนห่วงบ่วงใยฉันดอก ฉันรู้ดีทีเดียวว่าคนเราเดี๋ยวนี้น่ะ ย่อมจะมีโดยมากที่ปากอย่างหนึ่ง ใจอย่างหนึ่ง หรือจะเรียกให้ดีไปยิ่งกว่านั้น ก็หน้าเนื้อ

ใจเสือ พิโธ่เอ๋ย รูปก็งาม นามก็เพราะ อะๆๆๆ
ไม่มีผิดโฉมกากีละ (เสลาเอามือปิดหน้าสีน้ำ)

เสลา

พิโธ่ๆ คุณรักเสลาทำไมคุณพูดเช่นนี้เล่าคะ
คุณ อย่าพูดเช่นนี้ซิ

ประยูร

ดีซิหล่อน จริงซิ ฉันไม่ควรจะว่าหล่อนเช่นนี้
ดอก เพราะฉันรักหล่อน แต่หล่อนเองน่ะ ถึง
จะทำอย่างไรกับฉันก็ได้ ไม่เปนอะไรเพราะหล่อน
ไม่รักฉันนี่

เสลา

พิโธ่ ดิฉันรักคุณจริงๆนะคะ รักเพียงชีวิต
ทีเดียว คุณอย่าสงสัยเลยที่ว่าดิฉันจะไม่รักคุณน่ะ

ประยูร

จริง จริง จริง หล่อนรักฉันมาก ฉันเชื่อ
และหล่อนรักคนอื่นก็มาก ฉันก็เชื่ออีกเหมือนกัน

หล่อนรักทุกคนแหละทีเขามาคบค้ากับหล่อนน่ะ อย่าทำออเซาะเหมือนแต่ก่อนเลย ที่จะกลับให้รักเหมือนแต่ก่อนอีกได้น่ะ ไม่ไหวเสียแล้ว (เสลาสั่นหน้า)

เสลา

พิโธ่ ไม่ได้นึกเลยทีเดียวนะ ว่าจะเกิดวุ่นกันขึ้นอีกเพียงนี้ได้ (ชบหน้าสลด ประยูรตลึงจ้องดูสักครู่หนึ่ง)

ประยูร

พิโธ่เอ๋ย รูปร่างหน้าตาดีๆ ไม่น่าเชื่อเลยทีเดียวนะ ว่าหัวใจจะเป็นเช่นนี้ (จ้องดูหน้าเสลาทั้งรักทั้งแค้นสักครู่หนึ่ง) ขอพี่กอดสั่งเป็นครั้งสุดท้ายอีกสักครั้งหนึ่งเถิด แม่เสลาเอ๋ย (ขยับจะกอดแต่ผลักออกมา) ไม่ไหว ไม่ไหว ถึงแม้จะกอดก็ไม่ชื่นใจได้เหมือนแต่ก่อนเสียแล้ว พิโธ่ๆ ไม่นึกเลยทีเดียวนะ ว่าแม่เสลาจะทำเช่นนี้

กับพี่ได้ (เอามือปิดหน้า เสลาสงสาร แต่ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร)

เสลา

(น้อง) พิใจ่ นี้เราจะทำอย่างไรดีนี่ จะบอกหรือก็จะทวนสาบาล (หันไปพูดกับประยูร) พิใจ่คุณคะ โปรดเห็นอกดิฉันบ้างเถิด ดิฉันก็เหลือทนเหมือนกันนะคะ และดิฉันเห็นใจคุณดีทีเดียว ว่าคุณเสียใจเพียงไร แต่ดิฉันจะพูดและช่วยคุณก็ไม่ได้ เพราะ ง่า.....เพราะ.....เพราะมันมี.....เพราะมันเปนข้อจำเปนที่จะทำไม่ให้ดิฉันพูดออกมาได้ ต้องจำใจยอมให้คุณหลงโกรธดิฉันอยู่เช่นนี้เอง (สื่อนึ่งกันอยู่ครู่หนึ่ง)

ประยูร

เออ นี่แน่ะ แม่เสลา หล่อนสบายดีอยู่ดอกหรือเดียวนี้

เสลา

คุณถามดิฉันทำไมนะคะ

ประยูร

เปล่าดอก ฉันถามดูเช่นนั้นเองแหละ เพราะเกรงว่า เราจะต้องจากกันไป โดยไม่รู้น้ำใสใจจริงกันว่าเป็นอย่างไรแน่

เสลา

ดิฉันขอเลิกทีเถิดค่ะ เรื่องนี้น่ะ ถ้าจะให้ดีเราพูดกันถึงเรื่องอื่นเถิดเหนจะดีกว่า

ประยูร

อ๊ะ เลิกอะไรได้ง่าย ๆ เล่าหล่อน ถามจริง ๆ เถิดน่ะ แม่เสลาหล่อนรักกับอ้ายเถ้าแก่ตุ้นนั่นหรือเปล่า

เสลา

มิใยคุณจะถามไปเถิดซิ ดิฉันตอบอะไรคุณอีกไม่ได้ดอก นอกจากเท่าที่ได้บอกคุณมาแล้ว

ประยูร

แม่เสลาหะแม่เสลา บอกฉันเสียจริง ๆ นะ
อย่าปดนะ บอกเสียดี ๆ เถิด ว่าหล่อนรักเจ้าตุ้น
นั้นหรือเปล่า

เสลา

ดิฉันบอกกับคุณแล้ว ว่าดิฉันบอกอะไรคุณอีก
ไม่ได้เป็นอันขาด นอกจากเท่าที่ได้บอกมานั้นแล้ว
เท่านั้น

ประยูร

แม่เสลา บอกเสียดี ๆ เดี๋ยวนี้เถิด ว่าหล่อน
รักกับเจ้าตุ้นนั้นหรือเปล่า เพราะอีกในไม่ทันถึงครึ่ง
ชั่วโมง หล่อนก็จะไม่ได้อยู่ในเมืองมนุษย์นี้อีกแล้ว
นะ หล่อนก็จะอี...จะ...จะต้องตายจากฉันไปนะ

เสลา

เอ๊ะ อะไรนะคะ คุณว่าอะไรนะ โอ๊ย นี่ดิฉัน
เป็นอะไรไปนี่ รู้สึกซ่าไปทั้งตัว ไม่ยักค่อยสบายดอก

ประยูร

อี ไม่ทันไรก็รักแล้วหรือนั่น กับอีสมบัติยาพิษในถ้วยกาแฟนิดเดียวก็จะลาโลกเอาง่าย ๆ โดยรวดเร็วทีเดียวหรือ

เสลา

โอ๊ย ตายจริง ถูกวางยาพิษในกาแฟ พิโธ่ตายตาย คุณพระคุณเจ้าช่วยลูกด้วยเถิดเจ้าพระคุณลูกเห็นจะไม่รอดเสียดอกกระมังครั้งนี้ พิโธ่ นี่จะไม่มีใครช่วยแก้ไขบ้างหรืออย่างไรนะ

ประยูร

เฮ้ย อย่าเอะอะเสียอกเสียใจไปเลย แช็งอกแช็งใจดีกว่าน่ะ เราก็จะไปด้วยกันทั้งสองคนและน่ะ จะวิตกอะไรเล่า

เสลา

โอ คุณคะ คุณก็จะต้องตายด้วยหรือ พิโธ่

พิโธ่ คุณก็วางยาตัวคุณเองเหมือนกันหรือนี่ ตาย
ละ มิบาปกรรมแย่หรือน่ะ

ประยูร

อย่ามาห่วงถึงบาปกรรมของฉันเลย ว่าแต่ของ
ตัวหล่อนเองเถิด เพราะที่ฉันฆ่าหล่อนและฆ่าตัวฉัน
นี่ก็เพราะความผิดของหล่อนคนเดียวที่เป็นต้นเหตุ

เสลา

(หอบ) โอ ๆ ๆ ๆ คุณคะคุณ..... ทีนี้...ดิฉัน
...พูดได้บ้างละ..... เพราะ..... ไหน...ดิฉัน...ก็จะ
ต้อง...ตาย...อยู่...แล้ว...เหมือนกัน...โอ...คุณ...คุณ...
ใครจะ...เคราะห์ร้าย...เหมือนคุณ..... เป็นไม่มี...อีกแน่
...ดิฉัน...ตาย...โดย...ไม่มี...ความผิด... (ประยูร
ตกใจเข้าไปใกล้)

ประยูร

เอ๊ะ หล่อนว่าอะไรนะ เมื่อตะกี้นี่น่ะ หล่อนยง

ระ เถียง อยู่ ว่า หล่อน ไม่ มี ความ ผิด อีก หรือ นี่ หล่อน ระ ปด อย่าง หมด ลม หาย ใจ ทีเดียว หรือ นี่

เสลา

คิฉัน ... ไม่ได้ ... เคย ปด ... หน เดียว ... แต่ เมื่อ ... เขียน ... หนังสือ ... ถึง ตา ... เถ้าแก่ ... ตุ้น ...

ประยูร

หล่อน ว่า อย่างไร ระ หล่อน ฉัน ยัง ไม่ เข้าใจ

เสลา

หนังสือ ... ที่ คุณ ... โกรธ น่ะ ... คิฉัน ... เขียน โดย ... เข้าคำ ... มัน ... บังคับ ... ตาม ... คำ สั่ง ... ของ ท่าน ... นายห้าง ... (ประยูรตลึงตัวแข็งพึงอยู่สักครู่ฟุบลง สอน)

เสลา

คิฉัน ... ต้อง เขียน ... เพราะ ระ ... ช่วย พ่อ ... ที่ ท่าน ... เอาไป ... ขังไว้ ... โดย ... อุบาย ... (ประยูรลุกขึ้นถลาไปหยิบเสื้อใส่)

ประยูร

ยี เปนไร ก็เปนไป เถอะ วะ ต้อง ขอ แก้ มือ อ้าย คำ
ให้ ๆ งได้ เดชะ บุญ กำลัง ยัง มี พอ อยู่ ดอก

เสลา

โอ๊ย...นั้น...คุณ...ไป...ทำ...อะ...(ชัก ประยูร
เห็น วิ่ง ถลา กลับ มา พอ ถึง ตัว เสลา ก็ พอ เสลา ขาด
ใจ พอ ดี ประยูร ตลึง ลัก ครู่ ก็ ฟุบ ลง สอื้น ครู่ ใหญ่ ๆ)

ประยูร

พิโธ่ ๆ เรา นะ เรา เสีย ชาติ ที่ เกิด มา เปน ลูก
ผู้ชาย ช่าง แสน ชั่ว จริง ๆ ที เดียว ไม่ พิจารณา เหตุ
การณ์ ให้ เลอียด หลง ฆ่า หญิง ยอด ชีวิต และ พล่า ชีวิต
ตัว เอง เสีย ได้ (คุก เข่า ขึ้น จ้อง หน้า เสลา) พิโธ่ แม่
เสลา เอ๋ย แม่ เสลา ไม่ ควร เลย ที เดียว ที่ จะ ต้อง ตาย
นี่ เปน เพราะ รัก คำ สาบาล สู้ อุส่าห์ ทน นิ่ง จน ต้อง ตาย
จะ หา ใจ ใคร ที่ จะ เหมือน อีก เปน ไม่ มี กตัญญู ต่อ พ่อ

สู้อุส่าห์ยอมลำบาก ยอมอาย ยอมทุกสิ่งทุกอย่าง นึ่งอยู่สักครู่หนึ่งผวาลุกขึ้น) เอ๊ะนี่อย่างไรนะ ทำไมเราจึงไม่รู้สึกพิษยา ว่ามันเปนอย่างไรบ้าง หรือกำลังเรามันมาก ๆ ะเลยไม่ตายเสียดอกกระมัง ไม่ได้ชิ ไม่ได้คิดว่าะอยู่นี่นะ (ยกถ้วยกาแฟขึ้นดื่มจนหมดงงอยู่สักครู่หนึ่ง) อ้ารู้สึกบ้างละหรือ นึกว่าะไม่รู้สึกเสียแล้วละ แม่เสลาจ๋า รอพี่ด้วยซิ... (สิ้นแรงเซลงข้างศพเลยชัก เสียงคนวิ่งเอะอะกันมาข้างนอกโรง นายเปลี่ยน คำ ผล แล นางสอนเจ้าถึกเบียดกันมาทางประตูซ้าย พอเห็นเข้าก็ชงักตลึง) รอก่อน...พี่ะ...ตามไป...เดี๋ยวนี้...แหละ ...รอพี่...ก่อน...อย่า...เพ่อ...) เลยฟุบตัวลงขาดใจข้างตัวเสลา)

(ปิดม่าน)

เปิดม่านอีกครั้งหนึ่ง

ตัวละครเข้าแถวร้องถวายไชยมงคล

สร้อยสนตัด

บุญของเราชนชาวสยามรัฐ มีบรมกษัตริย์ดี
กว่าใครหาไหนเหมือน ปกเกษาผาศุขทุกปีเดือน ดัง
ระเลื่อนอัมพรนครไทย ดีเช่นนี้มิน่าสยามะชาติ
พร้อมมะมาตย์พระญาติวงศ์ ของรักใคร่ ถวายชีวัน
กตัญญูอยู่ทุกใจ มหาไชยชี้นชีวาสามัคคี ขอพระองค์
เสด็จดำรงถวัลยรัฐ กว่าร้อยพรรษเพิ่มผดุงกรุงศรี
เสวยศุขทุกทิวาปรีดาทวี พระวงศ์จักกรีจิระฐิตย์
ประสิทธิ์เทอญ

(ปิดม่าน)

ศุภมัศดุ

รายนามเจ้าหน้าที่ต่างๆ

หน้าที่	ยศและนาม
ผู้อำนวยการทั่วไป	นายพลตรีหม่อมเจ้าทศศิริวงศ์
เลขานุการ	นายร้อยโท เชาว์ จูฑะศิริ
ผู้รับและจ่ายเงิน	นายร้อยเอก ชุนวิ มลธนภักดิ์
ผู้อำนวยการจัดโรง	นายพันตรีหลวงสรรพยุทธพิไชย
ผู้ช่วยผู้อำนวยการจัดโรง	นายร้อยเอกหลวงมูลนิเวศรักษา
ผู้ดูแลโคมไฟ	นายร้อยเอกแวว มหายุวานนท์
ผู้อำนวยการฉายรูป	นายพันโท พระอภิบาลภูวนารถ
ผู้อำนวยการจัดฉาก	นายพันโทพระสราภัยสฤษดิการ
ผู้ช่วยผู้อำนวยการจัดฉาก	นายพันตรีหลวงสรรพยุทธพิไชย
ผู้เขียนฉาก	นายร้อยโท ผัน
ผู้เขียนฉาก	นายร้อยโท เดือน
ผู้เขียนฉาก	นายร้อยตรี เรือง
ผู้เขียนฉาก	นายร้อยตรี อ่อน โกมลเมฆ
ผู้เขียนฉาก	นายร้อยตรีอั้น

ผู้อำนวยการฝึกหัดละคร	นายพลตรีหม่อมเจ้าทศศิริวงศ์
ผู้ช่วยฝึกหัดตัวละครฝ่ายหญิง	หม่อมหลวงเลื่อน จักรพันธุ์
	ณกรุงเทพฯ
ผู้ช่วยฝึกหัดตัวละครฝ่ายชาย	
ผู้อำนวยการแต่งตัว	นายพัน โทหลวงเร้าเร่งพล
ละครฝ่ายหญิง	หม่อมหลวงเลื่อน จักรพันธุ์
ผู้อำนวยการแต่งตัว	ณกรุงเทพฯ
ละครฝ่ายชาย	นายพันโท หลวงตะบะ
ผู้บอกบท	ฤทธรงค์
ผู้บอกบท	นายร้อยโทจำปาสิงห์เ
ลูกคู่ฝ่ายชาย	นายร้อยตรีเรือง
ลูกคู่ฝ่ายชาย	นายร้อยโท ทอง รักสงบ
ลูกคู่ฝ่ายชาย	นายร้อย โท ฉาย รักรุกรบ
ลูกคู่ฝ่ายหญิง	นายร้อยตรี หม่อมหลวงสอ
	พนมวัน ณกรุงเทพฯ
ลูกคู่ฝ่ายหญิง	หม่อมหลวงสวัสดิ์ พนมวัน
	ณกรุงเทพฯ
ลูกคู่ฝ่ายหญิง	หลวงตะเพียด รักรุกรบ

ฎูก คู่ฝ่ายหญิง
ฎูกคู่ ฝ่าย หญิง
ผู้ ประ กาศ หน้า ม่านสำ
หรับ ฉคร พูด
ผู้ ประกาศ หน้า ม่านสำ
หรับ ฉคร ร้อง
ผู้ คลอ เบีย โน
ผู้ รับผิด ชอบ แตรวง
ผู้ รับผิด ชอบ แคน วง
ผู้ อำ นวย การ จำ หน่าย
บทฉคร
ผู้ จัด รางวัล

ผู้ ส่ง ดอก ไม้ สด
ผู้ ทำ ดอก ไม้ สด รางวัล
ผู้ ส่ง คอฟ พี และถุงราง วัล
ผู้ ส่งถุง คอฟ พี รางวัล

นางผิว จุฑะศรี
นาง น้อม

นายพันโท หลวง เร้าเร่งพล

นายพันโท พระวิชิตพลหาญ
นาย ร้อย โท แก้ว สิงห์เสนี
น ายร้อย โท ต่วน บุรณะวิสมิต
นาย ร้อย ตรี รอด ชำนิกุล
นาย พัน ตรี หลวง อมร
ศักดาวุธ
นายพันตรี หลวงสรรพยุทธ
พิ ไชย.

นายพันโท พระวิชิตพลหาญ
ครอบ ครัว เศรษฐีบุตร
นาง อภิ บาล ภูวนารถ
หม่อม เจ้าหญิงสุชาดามะณี

ผู้รับแขกฝ่ายชาย	นายร้อยเอก หลวงมูลนิเวศ
	รักษา
ผู้รับแขกฝ่ายชาย	นายร้อยเอก เล้ เศรษฐบุตร
ผู้รับแขกฝ่ายชาย	นายร้อยเอกเชียน ศริเลขา
ผู้รับแขกฝ่ายหญิง	หม่อมเจ้าหญิงสุชาดามะณี
ผู้รับแขกฝ่ายหญิง	นางอะภิบาลภูวนารถ
ผู้รับแขกฝ่ายหญิง	นางศรรพยุทธพิไชย
ผู้ประกาศรางวัล	นายร้อยเอก หลวมูลนิเวศ
	รักษา
ผู้จำหน่ายเครื่องดื่มและ	
อาหาร	นายร้อยเอกเชียน ศริเลขา

๕
คำชแจง

๑) สำหรับวันที่ ๒๒ จะได้สแดงละครพูดแต่ต้นจนจบ และเมื่อจบละครพูดแล้วจะได้เริ่มสแดงละครร้องต่อไปจนจบองก์ที่ ๓ แล้วเลิก

สำหรับวันที่ ๒๔ จะได้สแดงละครร้องตั้งแต่

องก์ที่ ๔ จนจบ

๒) ถ้าท่านต้องการตั๋วสำหรับคืนวันที่ ๒๔ เชิญซื้อได้ที่หน้าโรงละครจะมีเจ้าหน้าที่คอยจำหน่ายอยู่ทุกเวลาสำหรับผู้ที่มีตั๋ววันที่ ๒๒ อยู่แล้วจะลดราคาให้

๓) ในการเล่นละครคราวนี้ คณะละครขอร้องให้ท่านผู้ดูงดเว้นการซื้อฉาว เช่นการตบมือแสดงความพอใจเป็นต้น เพราะจะทำให้รบกวนเสียงละครไป แต่เปิดโอกาสอย่างอื่น เพื่อให้ท่านผู้ดูแสดงความพอใจอย่างอื่นได้ คือจะได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่คือนายร้อยเอกหลวงมูลนิเวศน์รักษา และนายร้อยเอกเสวยฐบุตรยิ้นประจำอยู่ ถ้าท่านผู้ใดพอใจในความสามารถแห่งละครคนใด ก็เชิญจดนามของท่านผู้นั้นบอกจำนวนเงินช่วยสภากาชาดให้เป็นเกียรติยศแก่ตัวละครที่ท่านชอบนั้น มอบให้แก่เจ้าหน้าที่ร้องประกาศแก่ตัวละครในทันทีได้ และเจ้าหน้าที่จะได้ประกาศว่า „รองอำมาตย์โท (ล) ให้เงินแก่สภากาชาด

สยาม ๕ บาท เพื่อเป็นเกียรติยศแก่นางสาวยิ้ม เยี่ยม
งาน หรือนายผลอาเช่นนี้เป็นต้น การประกาศนี้เจ้า
หน้าที่จะได้รวมไว้ประกาศ ในเวลาปีดม่านระหว่าง
องก์ทุก ๆ องก์ไป และตัวละครที่ได้รับเกียรติยศ
จากท่านผู้ใด จะได้ออกมาขอบคุณท่านผู้นั้นที่หน้า
ม่านโดยวิธีที่เชิญท่านผู้นั้นเข้าไปรับของตอบแทนจาก
มือตัวละครนั้นเอง เพื่อแสดงความซาบใจอันลึกซึ้ง ส่วน
ของตอบแทนนั้นจะมีเป็นชั้น ๆ ตามที่ได้รับเกียรติ
ยศมากและน้อยเพียงใด เช่นรูปของตัวละครเป็นต้นและ
รูปนี้ไม่มีจำหน่าย ต่อไปจะหาอีกก็ไม่ได้ โดยที่
ได้ทำถวายกระจกเสียแล้ว การให้เกียรติยศแก่ตัว
ละครดังที่กล่าวนี้ ถ้าท่านโปรดให้เป็นเงินสดได้จะ
เป็นที่ยินดีและซาบใจยิ่งขึ้น

๔) อาหารและเครื่องดื่มจำหน่ายที่ริมโรงละคร
ด้านเหนือ หรือถ้าจะเรียกจากเจ้าหน้าที่คนใดก็ได้
จะได้จัดมาให้โดยความยินดี ราคามีอยู่ในใบปลิว
โดยเฉลี่ยแล้ว กำไรการขายของจะรวมส่งสภากา
ชาดเช่นเดียวกัน

๗

ผู้ช่วยจำหน่ายตั๋ว

อำมาตย์เอก	พระยาบรมราชบรรหาร
อำมาตย์เอก	พระรามศาสตรราชสภาบดี
นายพันตำรวจโท	พระราชเรืองฤทธิ์
อำมาตย์โท	หลวงวิเทศดรุณการ
อำมาตย์ตรี	หลวงอุดรอุดมรัชฎ์
รองอำมาตย์เอก	หลวงราชธุระกิจ
รองอำมาตย์เอก	หลวงประสิทธ์ศุขสำราญ
รองอำมาตย์โท	หลวงธานีพิไชย
” ”	ขุนปรีชาอักษร
” ”	ขุนวรภักดิ์ภิบูลย์
รองอำมาตย์ตรี	หลวงเจริญราชกิจ
” ”	หลวงภิรมย์โภคา
” ”	ขุนเวชสารบริรักษ์